

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BEZPEČNOST PŘI FOTBALOVÝCH UTKÁNÍCH

Autor práce: Adam Nusl

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. Ing. Dr. Štefanu Danicsovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

NUSL, A. *Bezpečnost při fotbalových utkáních: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2016. Vedoucí bakalářské práce doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

Klíčová slova: Fotbalový divák, fotbalový fanoušek, hooligans, bezpečnost na stadionech, možnost právních postihů násilí na stadionech.

Bakalářská práce analyzuje projevy násilí na stadionech a komparuje bezpečnostní opatření vybraných fotbalových klubů. Jsou rozebrány silné a slabé stránky těchto bezpečnostních opatření a předloženy návrhy na zlepšení. Dále jsou analyzovány projevy násilí na stadionech na základě historické retrospektivy až po současnost. V práci je zachycena i aktuální bezpečnostní situace na stadionech a nastíněn další možný vývoj. Empirická část práce formou dotazníkového šetření zjišťuje povědomí české populace o bezpečnosti na stadionech.

ABSTRACT

NUSL, A. Security At Football Matches : *Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2016. Supervisor: doc. Ing. Dr. Štefan Danics, Ph.D.

Keywords: Football spectator, football fan, hooligans, security in the stadiums, the possibility of legal sanctions against violence at stadiums.

The bachelor thesis analyzes the manifestations of violence in stadiums and compares precautions of the selected football clubs. It focuses on the strengths and weaknesses of these security measures as well as proposals for their improvement. Furthermore it analyzes the manifestations of violence in stadiums on the basis of historical retrospective up to the present. The work describes the current security situation in the stadiums and its future possible development. The research via survey finds awareness of the Czech population about security at stadiums.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Základní pojmy	12
2.1 Fotbalový divák	12
2.2 Fotbalový fanoušek	12
2.3 Chuligánské skupiny	13
2.4 Fotbalové chuligánství	14
2.5 Agrese.....	14
3 Počátek fotbalového chuligánství ve světě	17
3.1 Chuligánství v 60. letech	18
3.1.1 Teddy boys	18
3.1.2 Mods, Rockers a Skinheads	19
3.2 Chuligánství v 70. letech	20
3.3 Chuligánství v 80. letech	21
4 Fotbaloví chuligáni na českém území	22
4.1 Neorganizované fotbalové chuligánství (Pre-chuligánská etapa)	22
4.2 Moderní fotbalové chuligánství.....	24
5 Orgány zajišťující bezpečnost na fotbalových stadionech.....	27
5.1 Pořadatelská služba	27
5.2 Policie ČR.....	29
5.3 Obecní (městská) policie	31
5.4 Fotbalová asociace České republiky (FAČR)	32
5.5 UEFA a FIFA	34
5.5.1 UEFA	34
5.5.2 FIFA	35
6 Komparace bezpečnostních opatření ve vybraných klubech	37
7 Fotbalové tragédie.....	40
7.1 Moskva (1982)	40
7.2 Stadionu Valley Parade (1985).....	41
7.3 Brusel 1985.....	42
7.4 Tragédie na stadionu Hillsborough (1989).....	43
7.5 Dinamo Záhřeb – Crvena Zvezda Bělehrad (1990)	44
8 Legislativa směřovaná proti diváckému násilí v ČR	45
9 Rozhovor v Praze s bezpečnostním ředitelem pro profesionální soutěže FAČR s Miroslavem Platilem, ze dne 30. 11. 2015.	47
10 Dotazníkové šetření.....	52
10.1 Dotazník.....	52

10.2	Otázky a odpovědi v dotazníku	54
10.3	Vyhodnocení dotazníku	55
	Závěr	62
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	64

Úvod

Již z období starověku bylo nalezeno mnoho důkazů, které nasvědčovali tomu, že se sport vyskytoval již v této éře dějin lidstva. Prvotním krokem ke vzniku sportu bylo založení armád. Armáda byla strůjcem prvních jednoduchých soutěží, jako byl například zápas, lukostřelba nebo jízda na koni. S tím přišla samozřejmě rivalita, soutěživost a jak to již bývá i potřebná dávka morální podpory pro soutěžící.

Sport provází lidstvo prakticky odpradáva. Pohybové nadání, síla a bojovnost byly potřebnými vlastnostmi každého bojovníka, rytíře i vojáka. Kromě samotných sportovců přitahoval sport i poměrně širokou veřejnost. Velké publikum přihlíželo jak olympijským hrám ve starověké Olympii tak i rytířským turnajům ve středověku. V dnešní době si jen těžko dokážeme představit sportovní dění bez zaplněných ochozů a tribun. Fanouškové tvoří nedílnou součást všech sportovních akcí.

Většinou si pod fanoušky představíme víceméně spořádané občany, kteří jdou podpořit svého oblíbeného sportovce či svůj favorizovaný klub. Bohužel ne všichni jsou umírnění. Čím dál častěji se setkáváme s fanoušky agresivními, kteří berou sportovní událost pouze jako záminku k vandalství či agresi k ostatním fanouškům. Dění na hřišti je většinou moc nezajímá.

Nejvíce právě tito agresivní fandové přicházejí na fotbalová utkání. Jsou nám všem známí pod anglickým slovem hooligans. Hooligans jednoho fotbalového klubu využívají výše zmíněné pohybové nadání, sílu a bojovnost proti hooligans jiného klubu. Dalo by se říci, že zatímco se bojuje na hřišti o vítěze utkání, další souboj probíhá paralelně mezi fanoušky na tribunách. Kolikrát se bitky mezi hooligans odehrávají i po skončení utkání, na ulici či kdekoli jinde na neutrální půdě. Zásady fair play jim obvykle nic neříkají. Potřebují si jen, jak to oni nazývají, vyřídit účty. Tady nejde o sport, ale pouze o to se jít pod záminkou podpory oblíbeného klubu porvat s rivaly.

Když k bitce nedojde, vybíjejí hooligans svou agresi alespoň devastací sportoviště. V lepším případě to odnese pár sedaček, v tom horším je pak nutná kompletní rekonstrukce. Bohužel v některých případech je zapotřebí i pomoc lékařů.

Ohledně agresivních fanoušků na fotbalových utkáních se nabízí hned několik otázek. Patří vůbec tito lidé do hlediště? Kdo je za ně zodpovědný? Co dělat při výtržnictví? Měla by být policie přítomna alespoň rizikovým utkáním? Jak k tomu přijdou ti spořádaní fanouškové? Co přítomné rodiny s dětmi? Nejsou hooligans špatným příkladem pro naše děti? Měl by být prodej vstupenek na občanský průkaz?

Bakalářská práce se zaměřuje na aktuální stav bezpečnosti při fotbalových utkáních. Vzhledem k rozsáhlé problematice tohoto tématu se bakalářská práce také zaměřuje na porovnání bezpečnostních opatření ve vybraných fotbalových klubech.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je definovat a charakterizovat fotbalové chuligánství na našich stadionech, vysvětlit pojem hooligans a poukázat na dnešní bezpečnostní opatření při fotbalových utkáních.

Bakalářská práce bude vycházet z odborné literatury a knižních předloh jednotlivých aktérů fotbalového dění a z prostředí spojené s fotbalovou agresí. Bude se zabírat sportovní psychologií a jejím vlivem na samotné fandění při sportovních utkáních.

Následující část bude hledat problematické otázky, které vedou ke konfliktům na fotbalových stadionech. Jaké jsou spouštěcí mechanismy agresivního chování ať už na fotbalových stadionech tak i mimo ně a případně úmyslně vyvolaných bojů mezi dvěma tábory fanoušku. Tato část má za úkol vznést otázky a pokusit se na ně také nalézt adekvátní odpovědi.

Bakalářská práce nám představí také jednotlivé orgány, které se na fotbalových stadionech starají o bezpečný a nikým nerušený průběh fotbalového utkání. Bude představena pořadatelská služba, Policie ČR, Obecní policie, Fotbalová asociace České republiky ale i celosvětové organizace, které se problematikou fotbalového chuligánství zabývají.

Kolébkou tohoto násilného chování je bezesporu Anglie, proto bude poukázáno také na počátky tehdejšího fandění v Anglii a dále poukázáno, jak se z běžného fanouška postupem času stává fanoušek agresivní, neboli hooligans.

V další části práce budou představeny některé fotbalové kluby na české scéně. Budou představeny jednotlivé návštěvní řady a následně budou porovnány, v jakých částech návštěvního řádu se mezi sebou liší. Budou taky představeny nejvyšší udělené pokuty, které obdržely fotbalové kluby na české fotbalové scéně.

V další části bakalářské práce budou představeny některé tragické události, které otráslly ne jen fotbalovým světem. Bude nastíněno, jakým způsobem k dané tragédii došlo, kdo byl uveden jako viník a nakonec zda bylo reálné dané tragédii předejít. Také bude v krátkosti uvedena smutná statistika těchto tragédií. S ohledem na citlivost tématu, bude tato kategorie nastíněna jen okrajově.

Bakalářská práce bude také vycházet z názoru a zkušeností odborného poradce pro bezpečnostní situace, které mohou nastat při fotbalových utkáních na našich stadionech. Názory a poznatky jsou vedeny formou řízeného rozhovoru s Miroslavem Platilem, který je hlavní bezpečnostní manažer Fotbalové asociace České republiky.

V neposlední řadě, bude v bakalářské práci zjišťován postoj veřejnosti na bezpečnost na fotbalových stadionech a v jeho okolí. Toto zjištění bude probíhat formou dotazníkového šetření na vybraném vzorku lidské populace, s přihlédnutím na bezpečnost na českých fotbalových stadionech.

2 Základní pojmy

Začátek bakalářské práce se bude věnovat základnímu rozdělení a charakteristice fotbalových příznivců. Společným cílem celé skupiny fotbalových příznivců je jít na fotbalový zápas a být přítomen aktuálnímu dění na stadionu. Rozdílný je ovšem přístup k fandění a agresi, kterým se prezentují na veřejnosti. Zejména dle tohoto přístupu rozlišujeme fotbalového diváka, fotbalového fanouška a chuligánské skupiny.

2.1 Fotbalový divák

Fotbalový divák je osoba, která je zapojena do fotbalového dění pouze jako pozorovatel. Nezajímá ho rivalita týmů. Většinou sleduje více sportů, na které nahlíží zcela neutrálně. Tento divák se neodlišuje od ostatních suvenýry či replikami dresu, ale zajímá se pouze o děj a výsledek podívané. Zápas sleduje většinou pasivně přes sdělovací prostředky, jako jsou např. televizor, rozhlas, internet, tisk.

Protože není pravidelným účastníkem všech zápasů daného týmu, nezná chorály, pokřiky či skandování. Ty jsou běžné pro fotbalového fanouška nebo chuligána. Fotbalový zápas je pro diváka na stejné úrovni jako divadelní představení, protože i po jeho zhlédnutí odchází spokojen se silným prožitkem získaným z průběhu hry.¹

2.2 Fotbalový fanoušek

Fotbalový fanoušek má na rozdíl od fotbalového diváka v mužstvu svého oblíbeného hráče nebo favorizuje celý klub. Fanouška zajímá především klubový úspěch či neúspěch. Svou příslušnost ke klubu prezentuje oblečením dresu, nošením klubové šály, kšiltovky či trička. S probíhajícím zápasem je více emotivně spojen a bouřlivěji reaguje např. na nepotrestaný faul hráče. Fotbal je většinou jeho nejoblíbenější hrou.²

---

¹ SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže, uvedení do problematiky*. České Budějovice: PROTISK, s.r.o., 2010, str. 153

² SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže, uvedení do problematiky*. České Budějovice: PROTISK, s.r.o., 2010, str. 153-154

Pro fotbalového fanouška je charakteristické dělení na MY, fanoušci mého oblíbeného klubu, a ONI, fanoušci ostatních fotbalových klubů, což vychází ze samotného principu fandění, k němuž dochází při zápasech v kopané.

Příznivci jednoho týmu se stanou skupinou s vlastní identitou a tato skupina se brání proti těm, kteří tuto součinnost narušují, tedy proti fanouškům soupeře.

2.3 Chuligánské skupiny

Členové chuligánských skupin se mnohem více identifikují s touto skupinou než se samotným fotbalovým klubem. Často jsou tyto skupiny organizované a na fotbalové utkání jdou s myšlenkou agresivního chování či fyzického vybití. V některých případech jsou chuligáni propojeni s organizovaným zločinem nebo mají kriminální minulost. Je parné, že osobnost a způsob jak člověk jedná, se vyvíjí stykem s jinými lidmi.³

Pro jednotlivé chuligánské gangy jsou typické rozdílné symboly. Každý gang má svůj symbol, kterým se odlišuje od ostatních gangů. Tyto symboly jsou následně prezentovány na vlajkách, šálách nebo oblečení příslušníků jednotlivých gangů. Každý gang má své normy, limity, hodnoty nebo cíle, na kterých je založen. Příkladem může být averze k policii, snaha být nejlepší chuligánskou skupinou atd.⁴

Takovéto skupiny fotbalových chuligánů splňují všechna kritéria malých sociálních skupin. Mezi tato kritéria řadíme stabilitu, soudržnost, uzavřenost, stálost, atraktivitu a třeba i skupinové cíle.

---

³ TILLY, CH. *Politika kolektivního násilí*. Praha: Nakladatelství SLON, 2006, str. 15

⁴ SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže, uvedení do problematiky*. České Budějovice: PROTISK, s.r.o., 2010, str. 153-155

2.4 Fotbalové chuligánství

Co si pod pojem fotbalové chuligánství představit? Přesná definice tohoto pojmu není známa. Podle Evropské úmluvy o diváckém násilí a neslušném chování při sportovních událostech a zvláště při fotbalových zápasech ji lze definovat jako jednání osob v souvislosti se sportovní akcí, které může způsobit nebo působí fyzickou újmu osobám, škodu na majetku nebo narušuje veřejný pořádek. Samotný pojem fotbalové chuligánství vychází z chování skupiny osob. Jen zřídka se to týká jednotlivců.⁵

Mezi typické chuligánské projevy řadíme:

- vniknutí na hrací plochu
- házení předmětů na hrací plochu i aktéry hry
- výtržnosti, vandalismus, verbální napadání (hráčů, rozhodčích, mezi chuligány)

Tyto výtržnosti se dějí na fotbalových stadionech, mnohdy se vyskytují i v blízkém okolí sportovišť, v přilehlých restauracích, barech, nádražích či zastávkách, ale také při přesunu fanoušků na místo konání sportovní akce. Tyto negativní projevy chování bývají často předem domluvené či dokonce plánované a dějí se opakovaně. Společně s výtržnictvím jsou spojeny i rasistické urážky nebo jiné formy extrémistického jednání, které jsou zaměřeny na jednotlivé aktéry fotbalového utkání. Tento problém se v České republice nejvíce objevuje na fotbalových zápasech, kdy je rivalita mezi tábory fanoušků na poměrně vysoké úrovni.⁶

2.5 Agrese

Agrese patří k přirozeným vlastnostem člověka. S lidskou společností je spjata již od její existence. Samotná přítomnost agresivního chování se v průběhu vývoje člověka téměř nemění. Mění se ovšem jednotlivé projevy agrese v různých situacích.

---

⁵ *Zpráva o situaci v oblasti diváckého násilí, dopadu koncepce v praxi a návrzích dalších opatření* [online]. 2010 Dostupný z [www: http://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-situaci-v-oblasti-divackeho-nasilii-pdf.aspx](http://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-situaci-v-oblasti-divackeho-nasilii-pdf.aspx)

⁶ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni*. Brno: Barrester & Principál, 2004, str. 37

Sledování vývoje agresivního chování nasvědčuje tomu, že se mnohem častěji objevuje agrese v extrémní podobě. Stále více se objevují případy, ve kterých se jeví agrese jako nelidská, absurdní či zvláště nepřiměřená.⁷

Samotné projevy agrese můžeme rozdělit na čtyři základní typy, které charakterizoval již A. H. Buss (1961).

- 1) **Agrese přímá** – střet s druhými lidmi, viníky i nevinnými
- 2) **Agrese nepřímá** – útok na prázdný autobus, útok na šatny soupeře
- 3) **Agrese přenesená** – vybití se na předmětu, který nemá s podnětem agrese nic společného, ventilační účinky, např. útok na nic netušící cestující ve vlaku
- 4) **Agrese odložená** – nelze-li se projevit bezprostředně, agrese se uchová na pomstu při dalším sportovním utkání⁸

Je patrné, že divácká agrese má souvislost s řadou příčin jak psychologické tak i sociologické povahy. Příčiny, které ovlivňují vyvolání agrese u sportovních příznivců, jsou:

- a) společenské prostředí a sociální začlenění diváka,
- b) specifické začlenění sportu,
- c) situační podmínky v hledišti i na hřišti,
- d) sdělovací prostředky.⁹

Získané poznatky naznačují, že pokud divák sleduje jakékoli sportovní klání s poněkud větší agresí hráčů (např. bojové sporty, fotbal, hokej), přenáší se toto agresivní chování na samotného fanouška. Toto přenesení agrese se neprojevilo u diváků, kteří sledovali (např. gymnastiku či plavání).¹⁰

---

⁷ ČÍRTKOVÁ L., *Policejní psychologie*, Portál Praha 2000, str. 169

⁸ MIKŠÍK, O. *Hromadné psychické jevy*. Praha: Karolinum 2005, str. 189 ISBN: 80-246-0930-4

⁹ SLEPIČKA, P., HOŠEK, V., HÁTLOVÁ, B. *Psychologie sportu*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2006, str. 166 ISBN 80-246-1290-9

¹⁰ SLEPIČKA, *Sportovní diváctví*, Praha: Olympia 1990, str. 23-24 ISBN 80-7033-012-0

Proto lze vycházet z předpokladu, že zvýšená anonymita a zvýšený hluk na stadionech vedou k uvolnění emocí u větší míry přihlížejících diváků.¹¹

Samotné fandění se spíše vztahuje na sportovní činnost jako na celek, než na jednotlivé konkrétní závodníky. Například při atletických závodech je fandění komornější a většinou se zde nevyskytují ani projevy agresivního charakteru.

Povaha této sportovní činnosti a odborné nároky kladené na diváky ukazují, že počet těchto diváků je menší a také uzavřenější. Těžko uvidíme projevy agrese a výtržnosti například při krasobruslení nebo rychlobruslení.

Naopak agresivní chování je vysvětleno tím, že při sledování agresivních sportů, se aktivují agresivní instinkty u některých přihlížejících jedinců. Teorie sociálního učení udává, že přenášení agresivního chování z hrací plochy na diváky způsobuje frustrace z neúspěchu, kdy samotný divák nemůže neúspěch nikterak ovlivnit.¹²

---

¹¹ SLEPIČKA, P., *Divácká reflexe sportu*. Praha: Karolinum, 2011, str. 88

¹² SLEPIČKA, P., *Sportovní diváctví*, Praha: Olympia 1990, str. 23-24 ISBN 80-7033-012-0

3 Počátek fotbalového chuligánství ve světě

Nelze vymezit přesné datum vzniku fotbalového chuligánství. Již ve starověku a středověku byly pozorovány při sportovních kláních různé druhy násilí a agrese. Toto násilné chování šlo ruku v ruce s rozvojem všech sportů a fotbal nebyl v tomto ohledu výjimkou. Nicméně násilí mezi diváky bylo spatřováno ve větší míře v Anglii v průběhu šedesátých let 20. století a vrcholilo v letech osmdesátých.

Počátky fotbalu a s ním spojená agrese jsou mapovány hluboko v dějinách Anglie. Tehdejší kopaná byla výsadou převážně mladých hochů, kteří si pod záminkou fotbalového utkání mezi vesnicemi vyřizovali své osobní spory. Při takovýchto zápasech docházelo často k poškozování soukromého i veřejného majetku, proto byla tato hra v Anglii považována za hrubou a upřednostňována spíše nižší společenskou vrstvou. O fotbalovém chuligánství se dochoval záznam ze dne 25. března 1303, kdy student z oxfordské university Adam of Salisbury předváděl svou fotbalovou dovednost a při tomto představení byl napaden skupinou irských studentů a smrtelně zraněn.

Nicméně opakované neúspěchy kopanou zakázat zmírnilo až 19. století, kdy se fotbal stal v důsledku urbanizace a industrializace poněkud klidnější. 19. století znamenalo pro fotbal obrovský vzestup. Roku 1863 vznikla Fotbalová asociace (Association Football), která následně vytvořila pravidla fotbalu. Roku 1888 byla založena Anglická fotbalová liga.

O nově vznikající fotbal se začalo zajímat stále více lidí a začaly vznikat i nové dělnické fotbalové kluby. S přibýváním fotbalových klubů začala přibývat i agrese mezi diváky. To vyústilo v letech 1895-1897, kdy bylo na popud Anglické fotbalové asociace uzavřeno 21 hřišť a napomínáno dalších 23 klubů pro špatné chování diváků.

V období po první i druhé světové válce byl znatelný úbytek davových násilností a fotbalové agrese. Přičemž návštěvnost v poválečném období v Anglii byla na velmi vysoké úrovni a o fotbalové zápasy byl obrovský zájem.

V padesátých letech se začaly objevovat první vpády na hrací plochu a první masové bitky s fanoušky jiného klubu. Ještě se ale nejednalo o organizované bitky, nýbrž o spontánní a nekoordinované střety dvou fanouškovských táborů. Postupem času tato neorganizovanost začala přecházet k předem připraveným střetům s agresivními fanoušky jiného klubu.¹³

---

¹³ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni*. Brno: Barrester & Principál, 2004, str. 37-39

3.1 Chuligánství v 60. letech

Na začátku šedesátých let se začala objevovat v jižním a východním Londýně městská subkultura, která je známá jako Teddy boys. Naprostá změna oblékání, chování a maximální využívání trávení volného času. Na první pohled byl na této subkultuře znát vliv americké a italské kultury. Později na Teddy boys navázala subkultura zvaná Mods a poté následovala Rockers.

3.1.1 Teddy boys

Jednalo se o mládež dělnické třídy, oblékající a chovající se v americkém a italském stylu. Vizáž těchto příslušníků tvořili většinou kostkované košile nebo košile bez vzorku, úzké kalhoty a nezbytným doplňkem byla úzká kravata. Teddy boys byli první anglickou subkulturou, která utvořila vlastní a každopádně originální styl. Je však většinou popisována jako mládež charakterizovaná pouličními projevy násilí s důrazem na mužnost.

Nemalou roli o tomto mínění sehrála v této době média. Ty často upozorňovali na Teddy boys jako na viníky některých akcí a činila z nich tzv. obětní beránky. Zvyšující se kriminalita, rasistické projevy nebo hrubé chování byly atributy, které spojovala média s Teddy boys. Někdy se o nich mluvilo jako o teenagech nebo mladistvých delikventech. V některých barech, restauracích a kinech byl dokonce zaveden zákaz vstupu pro členy těchto skupin. Teddy boys trávili svůj volný čas převážně na ulici.

Na vrchol se Teddy boys dostali roku 1956 a jejich zánik byl mapován do roku 1958, kdy se odehrály rasové nepokoje v Notting Hill Gate v západním Londýně. Později se tato subkultura znovu objevila, bylo to v sedmdesátých letech, ale rozhodně již nebyla s tou původní srovnatelná.¹⁴

---

¹⁴ SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže, uvedení do problematiky*. České Budějovice: PROTISK, s.r.o., 2010, str. 127-128

3.1.2 Mods, Rockers a Skinheads

Postupem času, na subkulturu Teddy boys navázala subkultura Mods. Vzniká v roce 1958 a konec této subkultury je přibližně o deset let později. V 60. letech se Mods snažili změnit svůj společenský status, nebrali v úvahu společenské chování a zásady.

V jejich životě převládal především zájem o svůj vzhled a drahé oblečení. Volné chvíle vyplňovali především tancem, ženami nebo násilím. O jejich zviditelnění se postaral nejvíce tisk, který v letech 1963 – 1964 zveličil několik hospodských rvaček se souběžně vznikající subkulturou Rockers.

Rockers oproti Mods nesnášeli uhlazenost, zženštilost a intelektuální přemýšlení Mods. Rockers se zaměřovali spíše na klidné trávení volného času v restauracích, na fotbalových stadionech nebo při poslechu rockenrolové hudby.

Naopak Mods nejvíce zajímal nákup elegantního oblečení, návštěvy klubů a barů, poslech hudby nebo přehnané úpravy vlasů. Jedna ze skupin Mods se orientovala na módní styl a také si říkala módní Mods. Zato druhá skupina tzv. tvrdí Mods či gang Mods, položil základy tzv. skinheadské subkultury. Tyto skupiny vznikaly převážně ve větších městech a skládali se z přistěhovalců ve Velké Británii.¹⁵

Samotní skinheads se objevují přibližně v roce 1968 a stali se typickou subkulturou konce 60. let. Objevovali se ve všech větších městech po celé Británii. Jejich životní styl byl založen na požívání alkoholu, na návštěvách koncertů, rvačkách a návštěvách fotbalových zápasů. Tato subkultura, složená převážně z nespokojených mladých mužů se objevovala nejdříve v Londýně, Liverpoolu, Birminghamu a Brixtonu. Samotný název skinheads byl této subkultuře přiřazen až v roce 1969. Přeloženo jako skin - kůže a heads – hlavy, tedy holé hlavy. Byli charakterističtí obepnutými džínami, šlemi přes kostkované košile a vysokými pracovními botami. Později se toto oblečení stalo jakousi skinheadskou uniformou.

Nejvýznamnějším působištěm skinheads byli fotbalové stadiony a jejich okolí. Zde docházelo k eskalaci násilí v tzv. třetím poločasu. Běžný skinheadský život provázeli násilné boje neustále, ať už s policií nebo o své území.

---

¹⁵ SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže, uvedení do problematiky*. České Budějovice: PROTISK, s.r.o., 2010, str. 127-130

Avšak na počátku 70. let valná většina skinheadské subkultury dospěla, založila rodinu a opustila skinheadskou subkulturu. Nástupců této subkultury nebylo dostatek a ti, co měli zájem, nebyli bráni jako rovnocenní pro generaci odstupující.¹⁶

3.2 Chuligánství v 70. letech

V 70. letech začala vznikat specifická chuligánská subkultura. Ta začala proměňovat svou vizáž z klasického skinheada na sportovně oblečeného fanouška s dlouhými vlasy. To činilo problémy hlavně bezpečnostním složkám, které v tu chvíli nemohli na první pohled rozeznat fotbalového chuligána od slušného fanouška. Jednotlivé skupiny začaly být více organizované, radikálnější a zvýšila se i jejich míra patriotismu.

Fotbalové chuligánství bylo v 70. letech rozšířeným sociálním jevem, které neuniklo ani pozornosti médií. Za výtržnosti na fotbalových stadionech kluby platily nemalé pokuty, nebo jim byl fotbalový stadion úplně uzavřen. Samotní chuligáni byli za výtržnosti trestáni pokutou nebo jim hrozilo odnětí svobody. Bylo tedy nezbytné, stadiony lépe zabezpečit. Budovali se bariéry a zavádělo se monitorování fanoušků. To znamenalo i nárůst ceny vstupenek, ve kterých byly započítány i náklady na protichuligánská opatření. Díky tomu byl znatelný úbytek velkých střetů mezi fanoušky na fotbalových stadionech a bylo mnohem problematičtější vyvolat konflikt přímo na fotbalovém stadionu.

Některé skupiny začaly politizovat. Především se jednalo o pravicový extrémismus a to hlavně díky příznivcům britské ultrapravicové Národní fronty. Tato ultrapravicová organizace se pokoušela prezentovat své postoje a názory v den utkání na fotbalovém stadionu za pomoci rasistických příznivců. Terčem byli hráči s černou barvou pleti. Na stadionech se čím dál více objevovaly rasistické urážky, symboly nebo hesla spojená s nacismem.¹⁷

---

¹⁶ SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže, uvedení do problematiky*. České Budějovice: PROTISK, s.r.o., 2010, str. 131-133

¹⁷ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni*. Brno: Barrester & Principál, 2004, str. 50

3.3 Chuligánství v 80. letech

V 80. letech se dostalo fotbalové chuligánství na svůj vrchol. Svou nebezpečností představovalo pro společnost velký problém a bylo poměrně ožehavým tématem. Agresivní fanoušek již nebyl postrachem pouze v Anglii, ale díky evropským fotbalovým soutěžím se toto chování rozšířilo i do ostatních států Evropy.

Velice nešťastným momentem se stalo finále Poháru mistrů evropských zemí v roce 1985, kdy proti sobě nastoupil anglický FC Liverpool a italský Juventus Turín.

Při tomto fotbalovém utkání na Heyselově stadionu v Bruselu vyprovokovali angličtí fotbaloví chuligáni své protějšky z Itálie a výsledek jejich řádění byl alarmující. 42 lidí přišlo o život a dalších 250 lidí bylo zraněno.

Tato tragédie zasáhla nejen fotbalový svět, ale i širokou veřejnost. Bylo zřejmé, že se s touto problematikou musí začít bojovat intenzivněji než doposud.

Po této tragické události byly všechny anglické fotbalové kluby vyloučeny na dobu pěti let ze všech evropských fotbalových zápasů. Bohužel angličtí chuligáni však pokračovali ve svém vývoji dále. Několik chuligánských skupin se mezi sebou začalo přátelit, naopak mezi některými byla situace velice vyhrocena. Například mezi gangy Millwall a West Ham United nebo Arsenal a Tottenham. Zde byla situace až fanaticky vyhrocená, panovala mezi nimi opravdová nenávist.

To vše vedlo v Anglii k zavedení přísnějších bezpečnostních opatření, kdy hned v sezoně 1984-1985 byl počet zatčených snížen oproti minulé sezoně o 51%. Přispěl k tomu i úplný zákaz prodeje alkoholických nápojů během fotbalových utkání, jak na stadionech v Anglii tak i Walesu. Postupem času se do chuligánských skupin začala infiltrovat policie, probíhalo jejich monitorování, sledování a následné získání informací o jednotlivých členech či celých skupinách. Po shromáždění dostatku důkazů byli hlavní členové jednotlivých gangů zatýkáni.¹⁸

---

¹⁸ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni*. Brno: Barrester & Principál, 2004, str. 52-55

4 Fotbaloví chuligáni na českém území

Problém fotbalového chuligánství tížil ve 20. století celou Evropu, hlavně Itálii, Řecko, Turecko, Polsko, Francii, Nizozemsko, Chorvatsko, Španělsko, Německo, Rusko, proto i Česká republika v tomto ohledu nebyla výjimkou. Fotbalové chuligánství v České republice můžeme rozdělit na dvě základní vývojové etapy.

- 1) **Pre-chuligánská etapa** – neorganizované fotbalové násilí, výtržnosti a vandalismus
- 2) **Moderní fotbalové chuligánství** – organizované gangy chuligánů

4.1 Neorganizované fotbalové chuligánství (Pre-chuligánská etapa)

Tato etapa trvala na českém území od počátku fotbalu až do přelomu 19. a 20. století. Jednalo především o nahodilé incidenty, které páchali jednotlivci nebo neorganizované skupiny.

Chuligánské projevy se v tehdejší Československu začaly objevovat až v druhé polovině 20. století. K moci se dostal komunistický režim a i to mělo spojitost s některými případy fotbalového chuligánství. Mnoho sportovních fanoušků bylo s vládnoucím režimem nespokojeno a chuligánskými projevy na fotbalových stadionech to dávali najevo.

Tento režim samozřejmě jakýkoli náznak nepokojů či nesouhlasu nekompromisně trestal. Do této trestané skupiny lidí již nepatřila jen nižší dělnická třída, ale také učitelé, trenéři, novináři nebo mládežnické organizace, které touto cestou s režimem bojovali. Bohužel počet a rozsah excesů spáchaných v této době na fotbalových stadionech nelze brát důvěryhodně, neboť byla snaha zametat některé případy pod koberec.

V této době k velkým výtržnostem na fotbalových stadionech téměř nedocházelo. Ty byly ventilovány spíše při hokejových utkáních a směřovaly vůči SSSR.

Problémů na fotbalových stadionech začalo přibývat na počátku osmdesátých let 20. století. V hledištích se zvýšila míra agrese a vulgarit. Ve dnech fotbalových zápasů byly k vidění průvody vlajkonošů z Prahy, Ostravy, Brna nebo Olomouce. V této době nebyla veřejnost s touto problematikou příliš seznámena. To se ale pomalu začínalo měnit.

Prvním významnějším incidentem bylo zdemolování vlaku vlajkonoši Sparty Praha, kteří cestovali na fotbalový zápas do Banské Bystrice. O této smutné události natočil režisér Karel Smyczek film s názvem *Proč?* (1987), ve kterém ztvárnil hlavní roli skinheada Daniel Landa.

Bylo to především kolem roku 1987, kdy se začali objevovat první příznivci hnutí skinheads. Ti se postupně začali začleňovat na fotbalových stadionech do jednotlivých fanouškovských zón tzv. „*kotlů*“, kde ventilovali svou agresi a rasismus.

Ač se v 80. letech na našem území objevuje chuligánství spíše v ojedinělých případech, již v 90. letech je Česká republika zařazena k evropským zemím, ve kterých jsou chuligánské skupiny častým problémem.¹⁹

Po listopadu 1989 bylo znatelné společenské uvolnění a to přineslo i nárůst sebevědomí a agresivity chuligánů. To přispělo i k posílení těchto řad o nové členy.

Po tomto roce se v ochozech začali objevovat příslušníci skinheadských subkultur ve větší míře. Byla to doba, kdy skinheads zažívali velký vzestup. Tato subkultura na stadionech často skandovala rasistická hesla, nadávky či hajlování. Často se k nim přidali i jedinci, kteří s touto ideologií nesympatizovali, ale nechali se touto skupinou strhnout.²⁰

---

¹⁹ SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže, uvedení do problematiky*. České Budějovice: PROTISK, s.r.o., 2010, str. 160

²⁰ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni*. Brno: Barrester & Principál, 2004, str. 130-132

Tabulka č. 1: Chuligánské gangy v 1. Synot lize (existující i zaniklé)²¹

Název fotbalového klubu	Gangy
1. FC Brno	Johny Kentus Gang, Orthodox Fans Brno, Torcida, Ultras Brno
České Budějovice	Brigade Gauners
Slovan Liberec	Death Boys Slovan
FK Jablonec	Corps Juniors
Sigma Olomouc	Hovada Zubr, NS Commando, Ultras Nové sady, Fanatic Fans, Štenberk
Baník Ostrava	Apple, Commando, Barabi, Chachar Boys, Chachar, Juniors, Ultras Orlová, Marienbaad, Ultras, Cheb Boys
Bohemians Praha	Berserk, Tornado Boys, Banditos
Slavia Praha	Brigadte 97, Slavia Hooligans, Slavia Youngsters, Tlupa Toma Sojera
Sparta Praha	Brigade Drápek z Lasičky, Red Pirates Sparta, Frakce Rudý úder
Viktoria Žižkov	Ultras Viktoria, Ultras Kladlo
Viktoria Plzeň	Blue - Red, Wolves Pilsen, Pilsen fans, Pilsen bO!s, Radikálové Plzeň
FK Teplice	Division Nord

4.2 Moderní fotbalové chuligánství

V druhé polovině 90. let začala nová etapa chuligánských skupin. Tyto skupiny se nechaly inspirovat Anglií. Začaly vznikat jednotlivé gangy s vlastními názvy a názory, které byly specifické svou činností a stabilitou skupiny. Členové těchto skupin sami sebe řadí do specifické chuligánské etniky.²²

V názvech těchto nově vznikajících skupin se začaly objevovat slova jako gang, parta, banda, tlupa, komando, divize, klan či ultras. Na našem území byl pravděpodobně první takovouto skupinou gang, který si říkal Brigáda Drábek z Lasičky. Členové této skupiny byli příznivci pražské Sparty.

Dnes se pravděpodobně nenajde žádný prvoligový a druholigový fotbalový klub, který nemá svou vlastní skupinu chuligánských fanoušků. Velikost jednotlivých gangů je rozdílná podle počtu členů.

²¹ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni*. Brno: Barrester & Principál, 2004, str. 135-137

²² SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže, uvedení do problematiky*. České Budějovice: PROTISK, s.r.o., 2010, str. 160

Členové těchto gangů již nejsou pouze lidé z nižší třídy, ale zařadila se mezi ně i střední třída, či lidé se středoškolským a vysokoškolským vzděláním. Tito lidé v tomto prostředí hledají především vzrušení, adrenalin a odreagování ve svém volném čase. S rozvojem internetu vznikají i webové stránky, které poskytují možnost vyjádřit svůj názor k různým tématům v diskusích. Nejvýznamnější z nich je www.hooligans.cz, kde je velké množství chatových diskusí k různým tématům.²³

I přes zvýšená bezpečnostní opatření v této době, bylo velice náročné zamezit výtržnostem a vandalismu ať už přímo na stadionu, nebo při cestě na fotbalové utkání. To se ukázalo například roku 2004, kdy brněnští příznivci poničili dva autobusy při cestě na fotbalové utkání s Baníkem Ostrava a po příchodu na stadion ničili sedačky, toalety nebo stánky s občerstvením.

Největší bitky se ovšem odehrávají mimo fotbalové stadiony. K domluvě místa střetu dvou zneprátelených gangů slouží telekomunikační prostředky, internet či mobilní telefony. Domlouvá se místo střetu, počet účastníků, zbraně a popřípadě i jiná pravidla. Dochází ovšem i k nedomluveným střetům, neboli přepadům, kdy jeden gang má za cíl překvapit gang konkurenční. Tyto střety trvají většinou až do příjezdu policie.

Chuligáni se ovšem často nezaměřují jen na konkurenční gang. Přizpůsobí se dané situaci a nejsou vyloučeny ani útoky na hráče svého oblíbeného týmu. To se stalo dne 30. března 2002, kdy se vracel autobus se spartánskými fotbalisty ze zápasu z Jablonce nad Nisou. Tento zápas spartánské fotbalisté prohráli. To se nelíbilo pražským fanouškům, tak za pomoci osmi aut zablokovali na silnici jejich autobus a zaútočili na něho kameny, nadávkami a výhružkami.

Nebyly výjimkou ani výpady vůči rozhodčím, jako například v květnu 2003 příznivec pražských Bohemians (vystupující na veřejnosti jako Ritchie), napadl a vzápětí inzultoval během fotbalového utkání s pražskou Spartou pomezního rozhodčího. Toto utkání bylo pro tento incident ukončeno a fotbalovému klubu Bohemians Praha byla udělena pokuta. Tento incident vedl fotbalové kluby k větší spolupráci s Policií České republiky.

Zřejmě největším problémem na českých fotbalových stadionech jsou projevy politického extremismu spojené s fotbalovým chuligánstvím. Jedná se především o rasistické či neonacistické projevy.

---

²³ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni*. Brno: Barrester & Principál, 2004, str. 134

Samotní neonacisté sami sebe chápou jako válečníky nebo vojáky a často se sami zařazují do role bojovníků. České republice jsou přibližně 4000 lidí, kteří sympatizují s neonacismem, z toho jich je zhruba 400 aktivních, ti se zúčastňují i většiny akcí, spojených s neonacistickou tematikou.²⁴ Naopak převážná většina fotbalových chuligánů sympatizuje s ultrapravicovými či rasistickými názory. Tito ultrapravicoví fanoušci se začali objevovat na stadionech již na počátku devadesátých let.

Nyní se tito fanoušci objevují na fotbalových stadionech například pražské Sparty, Baníku Ostrava či Brna, ale také na stadionech třeba v Olomouci, Hradci, Liberci, Teplicích či Budějovicích.²⁵

---

²⁴ MAREŠ, M., SVOBODA, I., STEHLÍK, E., *Extremismus jako bezpečnostní hrozba*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2011, str. 18-19

²⁵ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni*. Brno: Barrester & Principál, 2004, str. 134-143

5 Orgány zajišťující bezpečnost na fotbalových stadionech

O fotbalové chuligánství, projevy rasismu i extrémismu se zabývá v resortu Ministerstva vnitra řada složek. Jedná se především o odbor bezpečnostní politiky a odbor prevence kriminality.

V roce 2001 byla zřízena Komise pro boj s extrémismem a rasismem. O projevy pravicového extrémismu se zajímá také Bezpečnostní informační služba, která se touto problematikou zabývá v širším rozsahu.

Samotnou bezpečností na fotbalových stadionech se zabývají především organizace s fotbalem spojené, jako jsou Fotbalová asociace České republiky (dále jen FAČR), FIFA (Fédération Internationale de Football Association), UEFA (Union of European Football Associations) ale i Evropská unie. Lze v tomto směru vycházet i z mezinárodní legislativy, ty určují především obecnější postupy proti fotbalovému chuligánství, bohužel jsou značně nejednotné.

Mezinárodní legislativní rámec pro prevenci a předcházení násilí na sportovních utkáních udává Evropská úmluva k diváckému násilí a nevhodnému chování při sportovních utkáních, zvláště pak při fotbalových zápasech. Tuto legislativu Česká republika přijala v roce 1995.

Díky nežádoucímu chování některých fanoušků je potřeba neustálé zkvalitňování práce orgánů, kteří zajišťují pořádek a klid na fotbalových zápasech. Jedná se především o fotbalové kluby a jimi najatou pořadatelskou službu. Nemalou roli v zajištění bezpečí a veřejného pořádku, hraje i státní policie či obecní (městská) policie.²⁶

Postupně budou podrobněji vysvětleny úkoly jednotlivých složek, které bezpečnost na fotbalových stadionech zajišťují.

5.1 Pořadatelská služba

Pořadatelská služba je skupina lidí, kterou si vybírá a zaměstnává domácí klub. Jsou to osoby, které dohlížíjí na stadionech na bezpečnost diváků a na správné dodržování návštěvního řádu.

Návštěvní řád musí být jasně a čitelně uveřejněn takovým způsobem, aby se s ním mohl každý návštěvník libovolně seznámit ještě před vstupem na stadion.

---

²⁶ SMOLÍK, J. *Fotbalové chuligánství*. 1. vyd. Karlovy Vary: Vydavatelství & Nakladatelství Zdeněk Plachý, 2008, str. 164-166

Zakoupením vstupenky na dané sportoviště, návštěvník souhlasí s podmínkami uvedenými v návštěvním řádu a zavazuje se tím k dodržování těchto pravidel, včetně možných sankcí. Vzniká tak smluvní vztah mezi návštěvníkem a konkrétním sportovištěm.

Daná pořadatelská služba nemá v Českém právním řádu žádné postavení ani oprávnění. Při vyhocených situacích, které jsou nad rámec návštěvního řádu a vyžadují od pořadatelů razantnější postup lze zpravidla tyto situace řešit jako nutnou obranu, krajní nouzi, zadržení podezřelé osoby, atd. Jsou to převážně řešení podle obecných právních institutů.²⁷

Nejdůležitější úkoly pořadatelské služby jsou uvedeny v návštěvním řádu stadionu, jedná se především o:

- před a v průběhu sportovního utkání kontrolovat stadion
- vítat a usazovat diváky
- dbát o spokojenost návštěvníků a řešit jejich případné stížnosti
- dohlížet na bezpečný příchod a odchod diváků a dodržování jeho organizačního řádu
- řešit případné incidenty a nenadálé situace
- spolupracovat s policií a záchrannou službou dle jejich potřeb
- zamezit pronesení zakázaných prostředků na stadion tím, že bude zajištěna dostatečně účinná vstupní kontrola všech diváků

Pořadatelský sbor se skládá:

- 1) hlavní pořadatel
- 2) zástupce hlavního pořadatele
- 3) pořadatelé, uvaděči a pokladníci
- 4) zdravotní služba (lékař či zdravotník)
- 5) hlasatel a hlavní osvětlovač

---

²⁷ Mvcr.cz [online]. 2008 [cit. 2011-05-04]. *Bezpečí na sportovních utkáních Manuál pro fotbalové kluby*. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/soubor/brozura-manual-pro-fotbalove-kluby.aspx>

Všichni pracovníci pořadatelské služby by měli dodržovat pravidla slušného chování a etického jednání jak při kontaktu s návštěvníky, tak i mezi sebou navzájem. Bohužel v České republice je poměrně velká část pořadatelů při výkonu pořadatelské služby pod vlivem alkoholu, kouří nebo se chová k návštěvníkům vulgárně.

Počet pořadatelů na jednotlivá sportovní utkání určuje řídicí orgán v předem daném rozpisu nebo je stanoven dle potřeby.

Jak již bylo zmíněno, pořadatelé nemají žádná zvláštní práva, jednají v postavení běžného občana. Jejich zvláštnost je dána dočasným plněním úkolů pořadatelské služby, je tedy povinen plnit výkon a povinnosti jejich zaměstnavatele, tedy daného fotbalového klubu.²⁸

5.2 Policie ČR

Policie ČR je pouhým spolupůsobícím orgánem na úseku ochrany veřejného pořádku při fotbalových utkáních. Zasahuje pouze tehdy, pokud je potřeba veřejný pořádek uvést zpět do žádoucího stavu. Policie ČR tedy nenahrazuje pořadatelskou službu. Zasahuje až ve chvíli, kdy pořadatelská služba situaci nezvládá a je zřejmé, že nemá dostatečné prostředky k zajištění klidu a pořádku na stadionu. Pokud se tak nestane, působí policie na stadionech spíše preventivně.²⁹

Mezi další úkoly policie patří i předcházení trestné činnosti, plnění úkolů dle trestního řádu, odhalování přestupku a jejich projednávání a činit další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti jí svěřené.³⁰

Policie ČR zasahuje v prostorách stadionu a v jeho přilehlých místech za podmínek stanovených zákonem č. 273/1991 Sb., o Policii ČR ve znění pozdějších předpisů, přičemž při zásahu má pořadatelský klub povinnost poskytnout policii potřebnou pomoc.

Pokud je již zásah nevyhnutelný, musí hlavní pořadatel vyrozumět velitele policejního opatření, sdělit mu jaká opatření doposud pořadatelská služba učinila (např. výzva divákům, předčasné ukončení utkání, přerušování utkání).

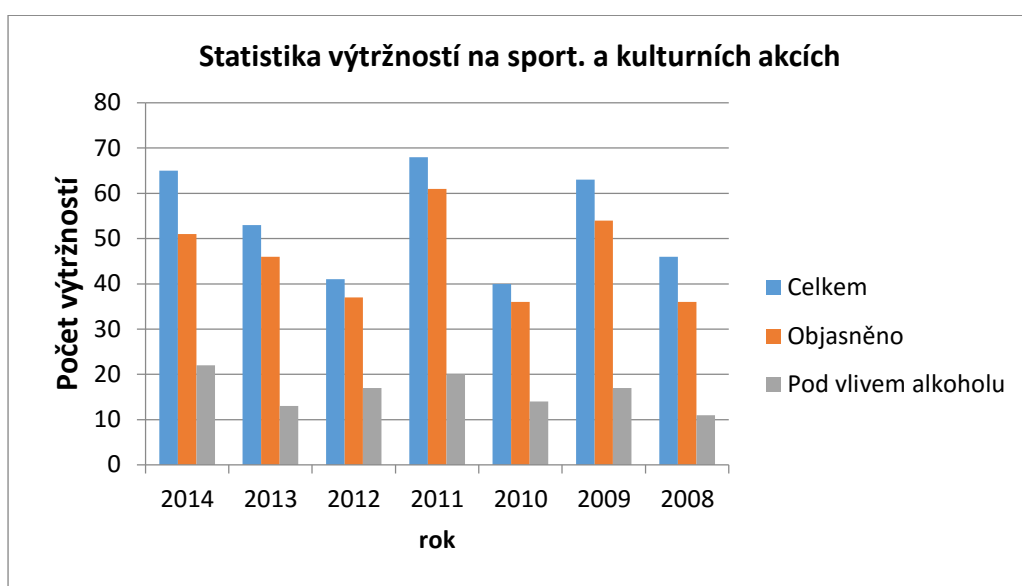
²⁸ SMOLÍK, J. *Fotbalové chuligánství*. 1. vyd. Karlovy Vary: Vydavatelství & Nakladatelství Zdeněk Plachý, 2008, str. 177-179

²⁹ SMOLÍK, J. *Fotbalové chuligánství*. 1. vyd. Karlovy Vary: Vydavatelství & Nakladatelství Zdeněk Plachý, 2008, str. 170-171

³⁰ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 11. srpna 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, str. 4086. Dostupné z [www: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=273/2008&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=273/2008&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy). ISSN 1211-1244

O tom, jak bude Policie ČR postupovat, rozhoduje velitel policejního opatření, jehož pokyny se řídí zakročující policisté přímo na stadionu. Pokud se jedná například o riziková utkání, jsou na stadionu přítomni specialisté z úseku diváckého násilí, jejich přítomnost na stadionu je ohlášena hlavnímu pořadateli. Policisté mají oproti pořadatelské službě výrazně větší pravomoci.

Tabulka č. 2: Statistika výtržností na sportovních a kulturních akcích od roku 2008 – 2014.³¹

Policie ČR může na stadionu:

- požadovat vysvětlení
- požadovat prokázání totožnosti
- zajistit osobu včetně zajištění z důvodu ukončení pobytu nebo vyhoštění
- omezení pohybu agresivních osob
- odebrat zbraň, zakázat vstup na určená místa, odejmout věc
- použít donucovacích prostředků apod.

³¹ Policie.cz [online]. 2015 Statistické přehledy kriminality za rok 2008-2014. Dostupné na [www: http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx](http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx)

O nasazení počtu policistů rozhoduje zejména rizikovost utkání, podle:

- utkání s předpokládanou malou nebo průměrnou návštěvou
- utkání s předpokládanou větší účastí diváků, kde se neočekává narušení veřejného pořádku
- utkání s předpokládanou velkou návštěvou nebo s očekávanou účastí nedisciplinovaných diváků.

Policie ČR a FAČR uzavřely v roce 1997 Dohodu o vzájemné spolupráci při zajišťování veřejného pořádku, ochraně bezpečnosti osob a majetku při fotbalových utkáních. Ta udává součinnost Policie ČR s fotbalovými kluby, podle kterých jsou kluby povinny se řídit.³²

5.3 Obecní (městská) policie

Městská policie je orgánem obce a je dalším subjektem, který se podílí na zajištění pořádku a klidu při fotbalových utkáních. Řídí se zákonem číslo 553/1991 Sb., o obecní policii ve znění pozdějších předpisů.

Činnost městské policie je při fotbalových utkáních orientována na okolí fotbalového stadionu. V těchto prostorách je městská policie hlavním garantem ochrany veřejného pořádku. Městská policie nejčastěji dohlíží na řízení dopravy, klidný a bezpečný přístup k fotbalovému stadionu, zabezpečení koordinace dopravy, bezpečný přechod chodců přes vozovku.

Povinnosti Městské policie jsou:

- dohlížet na dodržování obecně závazných právních předpisů k ochraně veřejného pořádku,
- přispívají k ochraně bezpečnosti osob a majetku,
- provádí dohled nad dodržováním pravidel občanského soužití,

---

³² SMOLÍK, J. *Fotbalové chuligánství*. 1. vyd. Karlovy Vary: Vydavatelství & Nakladatelství Zdeněk Plachý, 2008, str. 171-173

- odhalují přestupky v rozsahu stanoveném zákonem o obecní policii, za které ukládají pokuty v blokovém řízení (zejména přestupky proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití a proti majetku),
- upozorňují fyzické a právnické osoby na zjištěné nedostatky a podle situace provádějí konkrétní opatření k jejich odstranění (projednání nedostatků s hlavním pořadatelem, resp. s vedením příslušného fotbalového klubu).

Městská policie společně s Policií ČR zajišťuje dohled na bezpečný průběh fotbalového utkání. Pokud se ovšem obec, pod kterou Městská (obecní) policie spadá, tak rozhodne. Pokud Městská policie nedostane pokyn plnit takovéto úkoly, nese odpovědnost pouze Policie ČR.³³

5.4 Fotbalová asociace České republiky (FAČR)

FAČR je občanským sdružením vytvořených na spolkových demokratických zásadách, je nezávislá na jakékoli politické straně a hnutí. Je to nejvyšší orgán, který je hlavním představitelem fotbalu v České republice.

FAČR je pokračovatelem Českomoravského fotbalového svazu. Jako organizační celek byl založen v roce 1901 pod názvem Československá fotbalová asociace. Posláním FAČR je celkově rozvíjet fotbal v České republice a vytvářet rovnocenné podmínky pro všechny registrované kluby. Především podporovat mládež a vést jí ke zdravému způsobu života.

K fotbalovému chuligánství se FAČR vyjadřuje formou Disciplinárního řádu. V souladu s tímto řádem, je možné udělit tresty.³⁴

---

³³ SMOLÍK, J. *Fotbalové chuligánství*. 1. vyd. Karlovy Vary: Vydavatelství & Nakladatelství Zdeněk Plachý, 2008, str. 175-176

³⁴ SMOLÍK, J. *Fotbalové chuligánství*. 1. vyd. Karlovy Vary: Vydavatelství & Nakladatelství Zdeněk Plachý, 2008, str. 167-168

Druhy disciplinárních trestů:

1) Fyzické osobě mohou být uloženy tyto disciplinární tresty:

- důtka,
- peněžitá pokuta,
- vyloučení z FAČR,
- vyloučení z reprezentace,
- zákaz závodní činnosti,
- zákaz výkonu funkce,
- zákaz výkonu jiné činnosti,
- zákaz vstupu na stadion,
- zákaz účasti na všech aktivitách spojených s činností FAČR,
- fotbalově prospěšná činnost.

2) Právnícké osobě mohou být uloženy tyto disciplinární tresty:

- důtka,
- peněžitá pokuta,
- vyloučení z FAČR,
- vrácení dotace,
- zákaz přijímání dotací,
- zákaz přestupů a hostování,
- odehrání utkání bez přítomnosti diváků,
- uzavření stadionu,
- kontumace utkání,
- vyloučení družstva ze soutěže,
- odebrání soutěžních bodů.³⁵

Trest uzavření hřiště lze uložit maximálně na tři soutěžní utkání toho družstva, při jehož utkání k provinění došlo. Tento trest může být nahrazen tím, že se soutěžní utkání odehraje bez přítomnosti diváků.

Veškeré tyto tresty posuzuje disciplinární komise, ta se rozhoduje na základě zápisu o utkání, který provádí delegát. Ten je určen svazem FAČR, aby o daném utkání, sepsal zápis.

---

³⁵ Disciplinární řád Fotbalové asociace České republiky, § 13, str. 6. [online]. Dostupný z [www: http://nv.fotbal.cz/assets/cmfs/legislativa/5._DISCIPLIN_RN____D.pdf](http://nv.fotbal.cz/assets/cmfs/legislativa/5._DISCIPLIN_RN____D.pdf)

O případných trestech rozhoduje disciplinární komise, ta danou situaci zpětně řeší a vyhodnocuje a uděluje tresty.³⁶

5.5 UEFA a FIFA

Je pochopitelné, že fotbalovým násilím a rasismem se zabývají i transnacionální fotbalové organizace. Jedná se především o svaz UEFA (Union of European Football Associations) a organizaci FIFA (Fédération Internationale de Football Association).

5.5.1 UEFA

Tato organizace byla založena roku 1954 a již od svého založení se snaží zlepšovat situace na stadionech i mimo ně, samozřejmě, že ve spolupráci s národními svazy jednotlivých států. Problémy s násilím a rasismem řeší především Kontrolní a disciplinární komora UEFA.

UEFA má také oprávnění:

- varovat kluby či jednotlivé svazy,
- udělit peněžitou pokutu (podle závažnosti daného prohřešku),
- zakázat účast diváků na konkrétních fotbalových zápasech,
- přeložit jednotlivý zápas či zápasy,
- uzavřít stadion,
- anulovat výsledek,
- opakování zápasu,
- odebrání bodů,
- vyloučení ze soutěže.

UEFA také podporuje veškerou činnost zaměřenou proti rasismu a násilí. Vznikají i různé kampaně, jako je např. kampaň s názvem „No to Racism“, do této kampaně se zapojují jak samotní hráči, tak i fanoušci.

---

³⁶ SMOLÍK, J. *Fotbalové chuligánství*. 1. vyd. Karlovy Vary: Vydavatelství & Nakladatelství Zdeněk Plachý, 2008, str. 167-168

5.5.2 FIFA

S touto problematikou bojuje i organizace zvaná FIFA (Fédération Internationale de Football Association). Ta vznikla roku 1904 a v současné době sdružuje přes 190 členů z celého světa. Spolupracuje jak s národními svazy, tak i s vládními orgány jako jsou například policie.

Zaměřuje se hlavně na boj proti rasismu. Snaží se určitým způsobem zasáhnout do životů lidí, kteří mají přímou nebo nepřímou souvislost s fotbalem.

V tomto směru se snaží spolupracovat s:

- vládou,
- jednotlivými úřady,
- organizátory, pořadateli a jejich spolupracovníky,
- fanoušky,
- kluby, trenéry, funkcionáři,
- rozhodčími,
- médií,
- členy celosvětového fotbalového společenství a národními svazy.³⁷

FIFA bojuje s rasismem ve fotbale především jednotlivými postihy klubů:

- odebrání ligových bodů,
- vyloučením ze soutěže.

Jednotliví představitelé národních fotbalových federací tato opatření přijali. Ze začátku panovala velká obava s uplatňováním těchto pravidel např. ve Španělsku a Itálii, kde je spojováno s rasizmem poměrně dost klubů. Patří mezi ně Real Zaragoza, Atletico Madrid, Malaga, Getafe, Real Betis.

UEFA a FIFA se navíc od roku 1999 podílejí na Nadaci Daniela Nivelu. Tato organizace se zabývá vědeckým výzkumem sportovního násilí, opatřeními k jeho předcházení a sbírkami na podporu jeho obětí.

---

³⁷ MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni*. Brno: Barrester & Principál, 2004, str. 168-169

Tato nadace byla založena na podnět brutálního napadení francouzského čteníka Daniela Nivelu v průběhu mistrovství světa ve fotbale v roce 1998. Tato nadace již uspořádala několik odborných seminářů a nadále hodlá působit na sociálně-pedagogické vědecké scéně.³⁸

---

³⁸ SMOLÍK, J. *Fotbalové chuligánství*. 1. vyd. Karlovy Vary: Vydavatelství & Nakladatelství Zdeněk Plachý, 2008, str. 209-210

6 Komparace bezpečnostních opatření ve vybraných klubech

Tato kapitola je zaměřena na bezpečnostní opatření v jednotlivých fotbalových klubech v České republice. K porovnání byly vybrány čtyři české fotbalové kluby, které Českou republiku reprezentují nebo reprezentovaly v evropských fotbalových soutěžích. Jedná se o AC Spartu Praha, SK Slavii Praha, FC Viktorii Plzeň a pražský fotbalový klub v Vršovic Bohemians 1905.

Lze říci, že při pročitání jednotlivých návštěvních řádů bylo zjištěno, že ve většině případů, jsou bezpečnostní opatření podobná, nebo v užším slova smyslu téměř stejná. Jsou tam detailně probrány a popsány především podmínky pro vstup návštěvníků na fotbalové stadiony. Až na několik výjimek jsou všechny čtyři návštěvní řády totožné. Je to dáno tím, že FAČR klubům předepisuje minimální požadavky na tyto základní atributy. Jedná se především o:

- vstupní kontrolu,
- seznam zakázaných předmětů, se kterými nebude návštěvník vpuštěn na stadion.

Návštěvní řád také upravuje, kdy jsou fotbalové stadiony otevřeny pro veřejnost a naopak, kdy se pro veřejnost zavírají.

Fotbalové kluby mají za povinnost mít návštěvní řád umístěn tak, aby se s ním mohl každý návštěvník seznámit ještě před vstupem na stadion. V dnešní době internetu jsou také uvedeny na všech oficiálních webových stránkách jednotlivých fotbalových klubů. Některé si lze i stáhnout.

Zvláštností oproti ostatním celkům je klub Bohemians 1905, ten má ve svém návštěvním řádu dodatek, že v případě fotbalového střetnutí, které bude označeno jako rizikové, je možné vstupenky prodávat na tzv. adresný ticketing. To znamená, že na vstupenku je čitelně vytištěno jméno, příjmení a datum narození jejího oprávněného držitele. Ten, pokud nebude schopen svou totožnost jednoznačně prokázat a ztotožnit se s touto vstupenkou, nebude na stadion vpuštěn.

K tomuto druhu prodeje je potřeba přistupovat velice citlivě. Jsou používány osobní údaje jednotlivých návštěvníků, proto vše musí být v souladu se zákonem č. 110/2000 Sb. zákonem o ochraně osobních údajů.³⁹

---

³⁹ Bohemians.cz [online]. 2014 *Návštěvní řád stadionu Bohemians 1905*. Dostupné z [www: https://www.bohemians.cz/klub/navstevnirad.aspx](https://www.bohemians.cz/klub/navstevnirad.aspx) § 4

Cílem adresného ticketingu je především ztotožnění fanouška s jeho vstupenkou, pokud se to podaří má povolení vstoupit na daný fotbalový stadion.

Každý fotbalový klub se snaží, aby byl daný návštěvní řád dodržován a respektován. Ne vždy se to bohužel daří, vše je záležitost aktuální situace. To dokazuje i níže uvedený seznam pokut, které udělila disciplinární komise FAČR za nesplnění bezpečnostních podmínek na jednotlivých utkáních.

Nejvyšší udělené tresty disciplinární komisí v České republice:

- 1) **Pokuta 750 000 Kč** – SK Slavia Praha v květnu 2011. Příčinou byli výtržnosti domácích fanoušků v zápase proti Olomouci. Jednalo se o semifinále Ondrášovka Cupu, které pro násilnosti nakonec nebylo dohráno.
- 2) **Pokuta 500 000 Kč** – Bohemians Praha v květnu 2003. Po inzultaci asistenta rozhodčího Ladislava Talpy. Toho napadl fanoušek Sparty. Utkání bylo předčasně ukončeno.
- 3) **Pokuta 300 000 Kč** – Opava září 2009. Pokuta byla udělena za vniknutí diváků na hrací plochu při pohárovém utkání s Ostravou.
Pokuta 300 000 Kč – Baník Ostrava březen 2014. Za výtržnosti fanoušků při logovém zápase s AC Spartou Praha + podmíněné uzavření hřiště na dva zápasy.
- 4) **Pokuta 250 000 Kč** – AC Sparta Praha březen 2009. Za zranění dvanáctiletého podavače míčů vhozeným dělbuchem + uzavření sektorů za brankami na tři soutěžní utkání.
- 5) **Pokuta 200 000 Kč** – SK Slavia Praha březen 2000. Za zasažení delegáta utkání Oldřicha Rotta hozeným zapalovačem + uzavřené hřiště na dva zápasy.
Pokuta 200 000 Kč – Opava květen 2004. Za výtržnosti které vyvolali hostující fanoušci z Ostravy.
Pokuta 200 000 Kč – Liberec leden 2005. Za zasažení rozhodčího Luboše Helebranta lahví po fotbalovém utkání se Slavií.
Pokuta 200 000 Kč – Bohemians 1905 prosinec 2009. Za výtržnosti fanoušků v zápase se Spartou.
Pokuta 200 000 Kč – SK Slavia Praha říjen 2013. Za výtržnosti fanouška v derby se Spartou + podmíněné sehrání jednoho zápasu bez přítomnosti diváků.

Pokuta 200 000 Kč – AC Sparta Praha říjem 2013. Za řádění fanoušků v derby se Slavií Praha.⁴⁰

Souhrnně se dá říci, že mezi jednotlivými bezpečnostními opatřeními jednotlivých klubů nejsou zásadní rozdíly. Vždy se přistupuje k jednotlivým zápasům individuálně, dle jejich rizikovosti. Je potřeba jednotlivá bezpečnostní opatření podrobně rozebrat a s patřičným respektem naplánovat. Vzít v potaz veškerá možná úskalí, která by mohla během utkání způsobit případné nepokoje. Důležitá je součinnost klubů s Policií ČR nebo s Obecní Policií.

---

⁴⁰ Ceskatelevize.cz [online]. 2014 *Za řádění fanoušků, dostal Baník třetí nejvyšší pokutu v historii*. Dostupné z www: <http://www.ceskatelevize.cz/sport/fotbal/267724-za-radeni-chuliganu-dostal-banik-treti-nejvyssi-pokutu-v-historii/>

7 Fotbalové tragédie

V následující kapitole budou představeny některé tragické události z fotbalového prostředí, které otřáslly sportovním světem. Řazení tragických událostí je podle data od nejstarších po nejnovější. O těchto tragédiích se těžce píše, ale bohužel i takové situace do našich životů zasahují.

Výběr tragických událostí jsou dle mé vlastní intuice. V žádném případě bych tyto tragédie nechtěl jakkoli rozřazovat nebo porovnávat s těmi ostatními.

Jakékoli hodnocení, porovnávání nebo řazení není v tomto ohledu na místě, každá takováto tragédie je smutná a je třeba se snažit tomu všemu předcházet. Vzhledem k citlivosti tématu a s ohledem na pozůstalé je třeba k této kapitole přistupovat s patřičnou úctou a odstupem.

Je zřejmé, že tyto události zasáhly nespočet lidí a ovlivnily mnoho životů, proto zde budou tragédie prezentovány jen okrajově a představeny jen v obecném měřítku.

7.1 Moskva (1982)

Den 20. říjen 1982 lze charakterizovat jako jednu z největších fotbalových tragédií. Vše se odehrálo na moskevském stadionu Lužníky. Tehdejší sovětská propaganda byla neúprosná, a proto se o této tragédii psalo jen jako o drobné nehodě s několika oběťmi. Většina informací o události se dostala na povrch až po roce 1989, kdy bylo prolomeno informační embargo.

Bylo 20. října 1982, v ten den hostil fotbalový klub Spartak Moskva v semifinále poháru UEFA nizozemský klub HFC Haarlem. Toho dne bylo velmi nepříznivé počasí. I na zimou ošlehanou Moskvu bylo velice chladno a větrno. K tomuto velice nepříznivému počasí se přidal i lidský faktor. Na ruském stadionu tehdy zajišťovala bezpečnost pořadatelská služba spolu s místní policií. Pro nepřízeň počasí byl otevřen pouze jeden sektor a v něm se těsnalo neuvěřitelných 15 tisíc fanoušků obou klubů. Moskevský klub ke konci utkání vedl 1:0. Díky tomuto stavu a nepřízni počasí, se většina fanoušků rozhodla stadion opustit ještě před konečným hvizdem rozhodčího. Když byli na odchodu, Spartak vsítil druhý gól, oslavy tohoto gólu vyvolaly úplné davové šílenství, většina fanoušků se začala vracet, aby gól oslavily. Toto rozhodnutí bylo pro mnohé osudové.

Na zledovatělém schodišti se v tu chvíli potkali odcházející a zpět se vracějící diváci. V úzkých uličkách mezi sedačkami začala vznikat velká tlačence. Ta gradovala přibližně tisícovým davem, který se na ně natlačil a nemohl tušit, co se děje na druhé straně schodiště.

Většina lidí byla ušlapána v davu, někteří byli udušeni nebo přidušeni, jiní přepadly přes zábradlí, na které je natlačil nekontrolovatelný dav, který na ně neustále tlačil.

Komunistický režim poměrně dlouhou dobu tento incident skrýval. V prvotních prohlášeních policie byli za viníky označováni samotní fanoušci. Východní režim byl v té době tak mocný, že se nenašel ani jediný právník, který by bojoval za práva pozůstalých.

V oficiálním prohlášení bylo uvedeno, že na stadionu ten den přišlo o život 66 lidí, neoficiálně se však hovoří o tom, že na stadionu mohlo být až několik stovek obětí.⁴¹

7.2 Stadionu Valley Parade (1985)

Byl slunný den 11. května 1985. Na anglickém fotbalovém stadionu ve Valley Parade se hrál fotbalový zápas mezi domácím celkem Bradford City a hostujícím celkem Lincoln City.

Fotbalový stadion, který od roku 1911 neprošel žádnou rekonstrukcí, hostil ve svém posledním zápase sezony klub Lincoln City. Pro domácí klub to byla nejúspěšnější sezóna, a i proto byla návštěvnost na tomto zápasu velice nadprůměrná. Z běžné šestitisícové návštěvy se na stadionu sešlo 11000 diváku. Do konce prvního poločasu zbývalo 5 minut, když na protilehlé tribuně bylo zpozorováno světlo. Po prvotním přehlížení si fanoušci na tribuně začali uvědomovat, že je něco v nepořádku. V horních patrech tribuny se náhle objevil oheň. V tu chvíli již bylo jasné, že je něco v nepořádku.

Během následujících třech minut požár zachvátil horní patra tribuny a dále se šířil. Díky silnému větru se požár neustále rozšiřoval. V tu chvíli již byla na stadionu značná panika, lidé utíkali z tribuny na hrací plochu. Ale ani tam nebylo bezpečno.

---

⁴¹ Eurofotbal.cz [online]. 2007. *Fotbalové tragédie: Moskva 1982*. Dostupné z [www: http://www.eurofotbal.cz/clanky/fotbalove-tragedie-moskva-1982-39413/](http://www.eurofotbal.cz/clanky/fotbalove-tragedie-moskva-1982-39413/)

Všude poletovala hořící plachta ze střechy, která následně padala na hrací plochu a na utíkající diváky.

Výsledkem této tragédie je otřesný, 56 osob usmrcených a dalších 256 lidí zraněných.

Vyšetřování prokázalo, že požár vznikl v důsledku odhození nedopalku do útrobu stadionu. Tam byly bohužel také nahromaděné odpadky, které k požáru přispěly. Zabezpečení na stadionu bylo ve špatném stavu. Na daném místě nebyl ani jeden hasicí přístroj. Od tohoto incidentu byl ve Velké Británii zákaz výstavby dřevěných fotbalových tribun.⁴²

7.3 Brusel 1985

Dne 29. května 1985 si mnozí slibovali nezapomenutelné finále poháru mistrů evropských zemí. To se bohužel vyplnilo. Na bruselském stadionu se toho dne potkaly pravděpodobně nejlepší evropské fotbalové celky. Zápas se odehrával v Bruselu, na fotbalovém stadionu, který byl v té době v dosti špatném stavu. Na bruselský stadion přijel turínský Juventus a anglický Liverpool.

S týmy přicestovaly i jejich fanoušci, včetně těch obávaných z Anglie, ti patřili v té době k těm nejobávanějším na evropské fotbalové scéně.

Na stadion se liverpoolští fanoušci dostavili vyzbrojeni tyčemi, řetězy, někteří měli dokonce nože nebo střelnou zbraň. Byli to právě tito fanoušci, kteří celou situaci vyprovokovali.

Takto vyzbrojeni napadli fanoušky Juventus. Ti, značně zaskočení danou situací, začali panikařit. Ke všemu se přidala ještě zchátralá konstrukce stadionu a tragédie byla bohužel na světě. Svou roli sehrála i špatná pořadatelská služba, která vpustila na stadion vyzbrojené fanoušky Liverpoolu. Bohužel i počet nasazených policistů byl malý.

Liverpoolští fanoušci značně posilnění alkoholem, začali napadat fanoušky Juventus. Ti se dali na ústup a po tlačenci na konci tribuny, zeď nevydržela nápor natlačených lidí a společně se zdí padali dolu i fanoušci. V troskách našlo smrt 39 lidí a více jak 400 bylo zraněno.

---

⁴² Pozary.cz [online]. 2015. *Stadion Valley Parade v anglickém Bradfordu zažil před 30 lety jeden z nejhorších požárů ve fotbalové historii*. Dostupné z www: <http://www.pozary.cz/clanek/110776-stadion-valley-parade-v-anglickem-bradfordu-zazil-pred-30-lety-jeden-z-nejhorsich-pozaru-ve-fotbalove-historii/>

Nesmyslné rozhodnutí utkání dohrát dodnes nikdo nechápe. Téměř nikoho nezajímalo, že finále rozhodl útočník Juventusu Michel Platini. Po tomto incidentu byly všechny anglické kluby vyloučeny na pět let z evropských pohárů. Liverpool byl vyloučen dokonce po dobu šesti let.⁴³

7.4 Tragédie na stadionu Hillsborough (1989)

Den 15. duben 1989 se do fotbalové historie zapsal černou barvou. Na fotbalovém stadionu v Sheffieldu se jako každý rok odehrávalo důležité utkání Anglického poháru zvaný, FA Cup. V ten den proti sobě nastoupil Liverpool a Nottinghamem Forest.

Příčinou této tragédie bylo natlačení tisíce fanoušku Liverpoolu pouze do jednoho vstupního tunelu. Přesto, že v té době bylo možné projít dalšími třemi tunely, většina šla s davem. Mohutný tlačící dav začal vytlačovat fanoušky v prvních řadách na tribuně a postupně je drtila síla davu. Fanoušci byli natlačeni na spodní oplocení a na kovové bariéry na tribuně. V tu chvíli většina fanoušků žádala policii na stadionu o odemknutí větších bran na odchod, policie na tuto prosbu nereagovala, přičemž v danou situaci již nešlo tragédii zabránit.

Většina fanoušků byla ušlapána davem, někteří byly udušeni natlačením. Několika šťastlivcům se podařilo před smrtí utéct přímo na hrací plochu stadionu.

V tento den vyhasl na stadionu v Sheffieldu život 95 lidí a dalších 766 osob utrpělo lehká či těžká poranění. Počet usmrcených se ještě navýšil v roce 1993, kdy zemřel po čtyřletém kómatu mladík jménem Tony Bland.

Toto neštěstí odstartovalo na anglických fotbalových stadionech obrovskou revoluci v bezpečnostních opatřeních. Na stadionu musí být monitorovací zařízení, místa pro fanoušky jsou jen k sezení a úplně zmizely ocelové bariéry v jednotlivých sektorech.

Celá událost trvala jen několik minut, bohužel i takto krátké minuty byly pro hodně lidí osudové.⁴⁴

---

⁴³ Eurofotbal.cz [online]. 2007. *Fotbalové tragédie: Brusel 1985*. Dostupné z www: <http://www.eurofotbal.cz/clanky/fotbalove-tragedie-brusel-1985-31994/>

⁴⁴ Eurofotbal.cz [online]. 2007. *Fotbalové tragédie: Hillsborough*. Dostupné z www: <http://www.eurofotbal.cz/clanky/fotbalove-tragedie-hillsborough-32057/>

7.5 Dinamo Záhřeb – Crvena Zvezda Bělehrad (1990)

Tragédie se odehrála 13. května 1990 na chorvatském stadionu Maksimir. Ten je domovským stadionem fotbalového klubu Dinamo Záhřeb. Ještě před samotným fotbalovým utkáním se v ulicích poblíž stadionu objevilo několik výtržností a dokonce došlo k několika zraněním v důsledku bodnutí nožem. K tomu největšímu střetnutí mělo ale teprve dojít.

Hra netrvala příliš dlouho, důvodem bylo provokování domácích fanoušků, kteří házeli na hostující bělehradské fanoušky kameny. To se samozřejmě srbským příznivcům nelíbilo a prakticky záhy začali napadání opětovat. Jako zbraně jim sloužili vytrhané sedačky z jejich sektorů. Někteří byli vyzbrojeni noži. V tu chvíli bylo jasné, že tento zápas nebude patřit k těm běžným.

Na stadionu pomáhala pořadatelské službě zajišťovat bezpečnost místní police. Situace na stadionu byla ale natolik vyhrocená, že se policii nepodařilo uklidnit fanoušky ani nasazením slzného plynu. Ač bylo na stadionu v tu chvíli několik stovek zasahujících policistů, fanoušků bylo několik tisíc.

Po vniknutí fanoušků na hrací plochu se bitky odehrávaly i na ploše stadionu. Situace byla natolik chaotická, že se do rvaček zapojilo i několik fotbalistů. Jeden z nich byl Zvonimir Boban, ten napadl dokonce policistu, který se snažil zasahovat proti domácím fotbalovým fanouškům. Později tento fotbalista působil například v italském klubu AC Milan. Policii se podařilo situaci uklidnit až po přivolání záloh.

Výsledkem tohoto řádění, bylo 193 raněným a jen zázrakem nikdo nepřišel o život. Objevily se dokonce i takové názory, že tento incident byl spouštěcím mechanismem pro již blížící se občanskou válku.⁴⁵

---

⁴⁵ Extrastory.cz [online]. 2015. *Občanskou válku v Jugoslávii rozpoutal jediný fotbalový zápas*. Dostupný z [www: http://extrastory.cz/obcanskou-valku-v-jugoslavii-rozpoutal-fotbalovy-zapas-mez-chuligany-dinama-zahreb-a-crvene-zvezdy.html](http://extrastory.cz/obcanskou-valku-v-jugoslavii-rozpoutal-fotbalovy-zapas-mez-chuligany-dinama-zahreb-a-crvene-zvezdy.html)

8 Legislativa směřovaná proti diváckému násilí v ČR

Divácké násilí je dnes velice znepokojujícím problémem v oblasti narušování veřejného pořádku. Potýká se s ním celá Evropa a je velice smutné, že incidentů spojených s diváckým násilím na fotbalových zápasech, ale i mimo ně, přibývá. Některé evropské státy mají efektivněji nastavený systém pro boj s chuligány, jiné zase v tomto ohledu stále zaostávají.

České zákony disponují s poměrně širokou škálou legislativních nástrojů, kterými lze postihovat fotbalové chuligány. Bohužel nejsou tyto prostředky často využívány. Trestní zákoník nebo přestupkový zákon obsahují poměrně širokou škálu skutkových podstat, které lze přiřadit k jednotlivým nebezpečným jednáním na fotbalových stadionech. Z tohoto důvodu se považují momentální legislativní opatření proti fotbalovým chuligánům za dostačující.

Mírnější prohřešky lze řešit pomocí pořadatelské služby, která disponuje například oprávněním zákazu vstupu na stadion. Pořadatelská služba dané situace řeší podle návštěvních řádů daných fotbalových stadionů.

Za dodržování bezpečnosti na fotbalových stadionech je momentálně zodpovědná pořadatelská služba společně s Policií ČR.⁴⁶

Řada zemí má k dispozici speciální legislativu, která upravuje problematiku diváckého násilí na fotbalových stadionech. Česká republika je v tomto směru pozadu, žádná speciální legislativa, která by upravovala fotbalové trestné činy, v naší zemi zatím není. Tato problematika je v České republice posuzována podle obecně závazných předpisů. Je to řešeno hlavně podle Trestního zákoníku č. 40/2009 Sb. a podle zákona č. 200/1990 Sb. zákona o přestupcích.

1) Trestní zákoník č. 40/2009 Sb.

Nejpoužívanějšími skutkové podstaty v Trestním zákoníku v oblasti diváckého násilí jsou:

§ 76 Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.

§ 77 Výkon trestu zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.

§ 146 Ublížení na zdraví.

---

⁴⁶ Vláda – proti násilí na stadionech. [online]. 2008 Dostupný z [www: http://www.mvcr.cz/clanek/vlada-proti-nasili-na-stadionech.aspx](http://www.mvcr.cz/clanek/vlada-proti-nasili-na-stadionech.aspx)

- § 173 Loupež.
- § 205 Krádež.
- § 207 Neoprávněné užívání cizí věci.
- § 228 Poškození cizí věci.
- § 325 Násilí proti úřední osobě.
- § 352 Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci.
- § 355 Hanobení národa, rasy, etické nebo jiné skupiny osob.
- § 358 Výtržnictví.
- § 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod.⁴⁷

2) Přestupkový zákon č. 200/1990 Sb.

Nejpoužívanější skutkové podstaty v přestupkovém zákoně v oblasti diváckého násilí:

- § 47 Přestupek proti veřejnému pořádku.
- § 49 Přestupku proti občanskému soužití.
- § 50 Přestupky proti majetku.⁴⁸

---

⁴⁷ Trestní zákoník č. 40/2009 Sb. Ostrava: Nakladatelství Sagit, 2009, str. 31-92

⁴⁸ ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 18. května 1999 České národní rady o přestupcích. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 35, str. 818-819. Dostupné z [www: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=200/1990&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=200/1990&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

9 Rozhovor v Praze s bezpečnostním ředitelem pro profesionální soutěže FAČR s Miroslavem Platilem, ze dne 30. 11. 2015.

1) Mohu se zeptat na Vaše jméno?

Jmenuji se Miroslav Platil.

2) Kolik je Vám let?

Je mi 65 let.

3) Jakou funkci přesně vykonáváte?

Nyní pracuji u FAČR jako bezpečnostní ředitel pro profesionální soutěže FAČR.

4) Jakou máte zkušenost se zaměstnáním v oboru bezpečnostní politiky?

V bezpečnostní politice se pohybuji mnoho let, seděl jsem v parlamentní komisi pro bezpečnost, chodil jsem na porady bezpečnostní rady. Pracoval jsem 34 let u Policie ČR, od policie jsem odešel v hodnosti plukovníka. Nyní pracuji tady na FAČR jako bezpečnostní manažer.

5) Chodíte na fotbalová utkání?

Ano, samozřejmě, že chodím. Jak v České republice, tak i v zahraničí. Často jezdím například do Anglie, Německa, Maďarska, Polska, Slovenska, atd...)

6) Můžete mi říct, jaká je průměrná návštěvnost na české fotbalové scéně?

Za loňský rok byla na našich fotbalových stadionech průměrná návštěvnost 4700 osob na zápas. Což je celkem málo. Například v Maďarsku je to v průměru 5000 lidí. To je velký rozdíl oproti Anglii nebo Německu, kde má návštěvnost největší podíl na příjmech do klubu.

7) Jaký je základní problém v našem fotbalovém prostředí?

Myslím si, že základním problémem je u nás „speciální legislativa“, která zde chybí. Již několik let FAČR spolupracuje s Policií ČR a Ministerstvem vnitra. Neustále se řeší problém, zda má být speciální legislativa, která upravuje chování na fotbalových stadionech.

8) Jaký zákon je teď zaveden v České republice?

Jediná věc, která vznikla z hlediska legislativy je zákon o podpoře sportu, jehož novelizace je momentálně v poslanecké sněmovně a čeká na schválení. Bohužel tento zákon neřeší pouze fotbalovou scénu, ale i ostatní sportovní odvětví.

9) Kdo je tedy zodpovědný za nepokoje nebo výtržnosti na českých stadionech?

Dnes to jsou kluby samy. Tresty jim ukládá FAČR. FAČR jim také ukládá povinnost mít na stadionu Návštěvní řád, který musí být dostupný každému návštěvníkovi. V tomto případě se vychází ze soukromého práva, tudíž si i klub sám může určovat, koho si na stadion vpustí a koho nevpustí. Při koupi vstupenky se návštěvník zavazuje tím, že bude tento řád dodržovat. Pokud tomu tak není, může být vyhozen ze stadionu nebo si klub může uložit pokutu návštěvníkovi. Samozřejmě, že FAČR trestá kluby za chování fanoušků (50-100 tisíc). Problém je opět v tom, že tito fanoušci musí být klubem identifikováni, což zase naráží například na propracovanější kamerový systém, který je pro české kluby velmi finančně náročný. Samozřejmě pokud nastane problém třeba s usmrcením fanouška (např. ušlapáním), samotnou odpovědnost neponese ten daný pořadatel. Odpovědnost nese předseda představenstva, ten je za toto zodpovědný. Kluby samy musí učinit taková opatření, aby se tomu všemu předcházelo.

10) Kde tedy mají kluby získávat finance na tyto prostředky a přispívá jim FAČR nějakou částkou?

FAČR přispívá pouze na nižší fotbalové soutěže, jako jsou okresy a kraje. Co se týká 1. a 2. fotbalové ligy, tak nikoli. Jak jsem se již zmiňoval, jsou vedeny jako akciové společnosti a tudíž si finanční prostředky musí sjednávat samy. Ať to jsou prodeje práv na televizní přenosy, prodej vstupenek, suvenýrů. U nás je roční rozpočet na klub cca 8-9 mil. korun, což je v porovnání s Anglií směšně málo. Zahraniční kluby jsou na tom úplně jinak.

Často jezdím na Bayern Mnichov a tam je vyprodáno na každé utkání. To jim dělá obrovské příjmy z ticketů, prodej suvenýrů. V zahraničí těží hlavně z těchto příjmů - to jim potom dává finanční prostředky na bezpečnost na stadionech.

11) Jaký je tedy Váš názor na prodej vstupenek na Občanský průkaz?

To je velice komplikované. U tohoto prodeje je velký problém s ochranou osobních údajů, složitější zpracovatelností a odpovědností za tyto údaje.

12) Jak v našem prostředí funguje ZÁKAZ VSTUPU, na fotbalová utkání, jako trest za výtržnosti?

Tato sankce u nás dlouho nebyla zavedena. Nyní funguje a jde o to, že v tzv. adhezním řízení, ve kterém se rozhodne, že se jedná o přečin či zločin, je možné uložit trest zákazu vstupu na fotbalové utkání.

13) Jaký je počet těchto lidí u nás? Myslím tím lidí se zákazem vstupů na fotbalová utkání?

V současné době, je na našem území cca 150 nebo 160 lidí, kteří jsou pravomocně odsouzeni k zákazu vstupu na fotbalová utkání. Bohužel toto číslo je směšně malé, na to jaký je to problém. Je jasné, že každá sankce má smysl pouze tehdy, je-li vynutitelná. Pokud jde o tento počet lidí, tak Probační a mediační služba je schopna nastavit podmínky tak, že tito lidé jsou kontrolovatelní v čase, kdy se fotbalové utkání hraje. Bohužel rychlost orgánů činných v trestním řízení (OČTŘ) je pomalá.

14) Jak tento pomalý soudní proces urychlit?

Na některá fotbalová utkání, která jsou vyhodnoceny jako riziková (AC Sparta Praha, SK Slavia Praha, Baník Ostrava, Brno, Zlín), byly vytvořeny přímo na fotbalových stadionech podmínky pro soudce, státního zástupce. Bohužel při tomto procesu se ukázalo to, že při orientační dechové zkoušce byl obviněnému naměřen alkohol v dechu. Tím pádem není schopen daného řízení před samosoudcem a musí se řešit problém s detoxikačním převozem, nebo převozem na záchytnou stanici. A opět se vše prodlužuje.

15) Jak je tento problém tedy řešitelný?

Zavedením systému jako například ve Velké Británii. Tak jsou prosazeny 3 zákony o fotbalové problematice, ve kterých jsou tvrdé sankce. Pracuje se tam s biometrikou, databází lidí a nikdo si nedovolí negativně vybočit. Je to dáno tím, že tam je to už trestný čin.

16) Jak je řešen problém chuligánství jinde v Evropě?

Jak na Slovensku, tak třeba i v Maďarsku, ale i v Polsku již mají speciální zákon o sportovním chování. V podstatě všude po Evropě je tento zákon v platnosti. U nás se stále zákonodárce drží toho, že jednotlivé trestné činy spáchané v souvislosti s fotbalovým utkáním jsou řešeny formou Trestního zákoníku. Např. poškozování cizí věci, výtržnictví, ublížení na zdraví atd.

17) Jaké sankce padají tedy například ve Velké Británii?

Přesné sankce naznám, ale mají to nastavené tak, že veškeré sankce v tomto směru jsou 3x větší než normálně. Je to vedené formou velké progresse, aby se to nikomu nevyplatilo takové výtržnosti dělat. A tím pádem je to i forma prevence.

18) Jak to tedy momentálně funguje na stadionech?

Momentálně je bezpečnost na stadionech brána jako soukromá věc. Tudíž si to klub zajišťuje sám formou soukromých bezpečnostních složek. Bohužel to jsou většinou jedinci, kteří naznají ani minimálně právo, většinu času tráví v posilovnách nebo v hospodě. Podepisují podivné smlouvy za minimum peněz. Problém je i v tom, že nejsou vedeny jako úřední osoby, tudíž jejich případný zákrok je hodně diskutabilní.

19) Jak funguje plánování před takovým rizikovým utkáním?

Tak před každým rizikovým utkáním se již cca 3 týdny dopředu sejdou funkcionáři klubu s PČR a se zástupci FAČR. Řeší se již zjištěné informace a předem se připravuje koordinace. Od pochodů na stadion, zamezení střetů mezi jednotlivými fanoušky, chorea na stadionech, počty fanoušků. Jakýkoli možný konflikt. Je to soubor opatření, který je potřeba zajistit včasně dopředu.

20) Jestli tomu dobře rozumím, tak většinou všude v Evropě funguje registr návštěvníků?

Samozřejmě, že všude ne, všechno je to otázka návštěvnosti a s tím i spojených finančních příjmů do klubu. Například ve Velké Británii či Německu jsou všichni v databázi. Samozřejmě, že cca 10 procent lístků jde do volného prodeje. Ale jinak zbytek jsou pro registrované fanoušky, kteří jsou v klubu evidovaní. Takže kluby pak přesně vědí, kde inkriminovaná osoba sedí. Je to vynikající způsob pro bezpečnost všech osob na stadionu. Je to vidět například tehdy, když má některý z návštěvníků třeba narozeniny, objeví se na světelné tabuli blahopřání tomu a tomu. To je jasný příklad.

21) Jaké plány máte do budoucna, co se týče bezpečnosti na našich stadionech?

Mně osobně se líbí systém zavedený například v Maďarsku a máme v plánu zde zavést něco podobného. Nedávno jsem tam byl na fotbalovém zápase Ferencvárosi TC v Budapešti. Tam je zavedena povinná registrace fanoušků.

22) Jakým způsobem to funguje?

Ta věc je v tom, že počítač vystaví ID číslo, které je originální díky přiložené dlani cca 5cm nad snímací plochu. Ta snímá krevní řečiště a kapiláry na dlani, které jsou prakticky neměnné. To naskenuje dlaň a přiřadí pod dané ID číslo. Pod tímto číslem si návštěvníka klub zaregistruje a je možné mu vydat vstupenku. Klub přesně ví, zda je na stadionu daná osoba, na jakém místě sedí atd.

23) To je tedy budoucnost bezpečnosti na fotbale u nás?

Byl bych rád, kdyby ano! Ještě mám rozpracováno řešení s biometrickým sledováním. Jen zjednodušeně: Snímá to například vzdálenost očí od sebe, styl chůze, prostě na venek zřejmé markanty. Ty zachytí kamery a identifikuje osobu. Je to bohužel opět dosti nákladné, je zapotřebí dokonalý kamerový systém, nebo dokonalé osvětlení pro kamery. Momentálně se pracuje na zdokonalení všech kamerových systémů na stadionech. Sami kluby si toto spravují, ale se součinností s PČR.

10 Dotazníkové šetření

V praktické části bakalářské práce byl zjišťován názor veřejnosti na bezpečnostní situaci na fotbalových stadionech. Zjišťování probíhalo formou dotazníkového šetření na vybraném vzorku lidské populace. Zjišťování probíhalo v období od 15. 1. 2016 do 25. 1. 2016. Dotazník byl umístěn na internetovém serveru www.vyplnto.cz. Celkem bylo osloveno 102 respondentů, ti odpovídali na 13 připravených otázek ze sportovního prostředí, v převážné části zaměřených na fotbalovou tematiku. Forma otázek byla nastavena takovým způsobem, aby na ně bylo možno odpovědět v co nejjednodušší formě tak, aby odpověď byla přímá a jednoznačná. Tento dotazník byl distribuován na internetovém serveru Vyplnto.cz. Na tomto místě byl umístěn především z důvodu návratnosti daných otázek. Jde především o to, že problematika fotbalového chuligánství je poměrně závažné a ožehavé téma. Většina členů hooligans nejsou zrovna v tomto ohledu vstřícní a veškeré informace nechtějí ventilovat z důvodu ochrany své, či celé skupiny, ve které se při fotbalových utkáních pohybují.

Dotazník byl tedy distribuován v okruhu sportovně založených osob, které buď sportují aktivně, nebo se ve sportovním prostředí pohybují, a to převážně v tom fotbalovém.⁴⁹

10.1 Dotazník

Název dotazníku, který byl vytvořen pro potřebu bakalářské práce, je *Bezpečnost při fotbalových utkáních*. Tento dotazník oslovil dohromady 102 respondentů. Ti odpovídali celkem na 13 otázek, z těchto otázek bylo 12 povinných, na ty respondenti odpovědět museli a jen jedna byla nepovinná, tato otázka nemusela být z pohledu respondentů zodpovězena. Návratnost daného dotazníku byla 79,8 %.

Celkem bylo použito 11 uzavřených otázek, ty umožňují několik možných variant odpovědí, ze kterých si respondent vybírá pouze jednu konkrétní odpověď.

---

⁴⁹ [Vyplnto.cz](http://www.vyplnto.cz) [online]. 2016. *Dotazník - Bezpečnost na fotbalových stadionech*. Dostupné z [www: http://www.vyplnto.cz](http://www.vyplnto.cz)

Výhody uzavřených otázek jsou:

- 1) jednoduché vyplnění dané otázky,
- 2) otázka směřující na respondenta pouze v takovém směru, na který je dotazník zaměřen,
- 3) rychlé a snadné zpracování odpovědí.

Naopak nevýhody uzavřených otázek jsou:

- 1) možnost překlepu v dané otázce,
- 2) nemusí konkrétně vystihnout názor respondenta.⁵⁰

Dále byla uvedena v dotazníku jedna otázka otevřeného typu. U tohoto typu otázky je jen na daném respondentovi, jak danou otázku zodpoví svými slovy. Nedostává na výběr odpovědi, které jsou předem připravené.

Výhodami těchto otázek jsou:

- 1) přímá odpověď respondenta na danou otázku.

Na druhou stranu mezi nevýhody otevřených otázek patří:

- 1) těžší zpracovatelnost otázek,
- 2) vyjadřovací schopnost každého respondenta je odlišná a tím je ovlivněna i kvalita odpovědi.⁵¹

Také byla použita jedna otázka polootevřená. Tato otázka je kombinací obou předchozích otázek. V tomto typu otázek se kombinují výhody a nevýhody předchozích typů otázek.

Otázky těchto typů byly vytvořeny záměrně pro lepší zpětnou vazbu, při vyhodnocování tohoto dotazníku.

---

⁵⁰ Dotazník-online.cz 2007 [on-line] Dostupné na www: <http://www.dotaznik-online.cz/uzavrene-otazky.htm>

⁵¹ Dotazník-online.cz 2007 [on-line] Dostupné na www: <http://www.dotaznik-online.cz/otevrene-otazky.htm>

10.2 Otázky a odpovědi v dotazníku

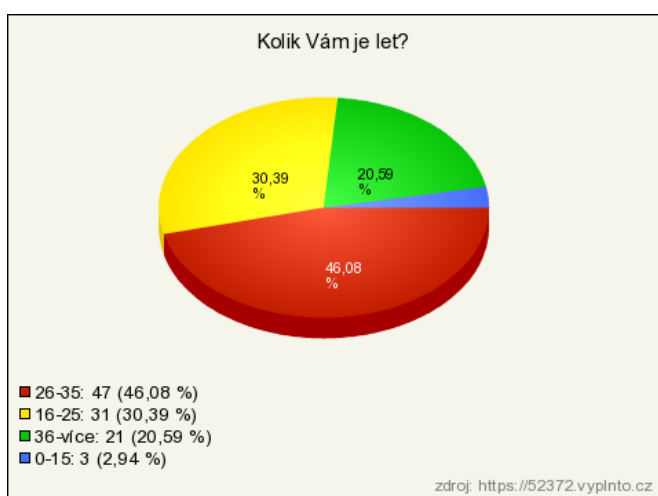
V dotazníku byly uvedeny tyto otázky a odpovědi.

- 1) Kolik je Vám let: 0-15 let, 16-25 let, 26-35 let.
- 2) Pohlaví: Muž/ Žena.
- 3) Rodinný stav: svobodný(á)/ ženatý(á).
- 4) Vaše maximální dosažené vzdělání: základní, vyučený(á), středoškolské, vyšší odborné, vysokoškolské.
- 5) Sportujete: ano/ ne.
- 6) Pokud sportujete, vypište sporty, které provozujete: otevřená otázka.
- 7) Navštěvujete profesionální fotbalová utkání (2. liga a výše): ano/ ne.
- 8) Konzumujete na fotbalových stadionech alkohol: ano/ ne.
- 9) Cítíte se na fotbalových stadionech bezpečně: ano/ ne.
- 10) Použil jste někdy na stadionu pyrotechniku (světlice, dýmovnice): ano/ ne.
- 11) Zúčastnil jste se někdy potyčky s fanoušky: ano, pravidelně/ ano, párkrát/ ne, nikdy/ ne, chystám se.
- 12) Víte, kdo jsou hooligans: ano/ ne.
- 13) Máte s hooligans osobní zkušenost: ano/ ne/ vlastní odpověď.

10.3 Vyhodnocení dotazníku

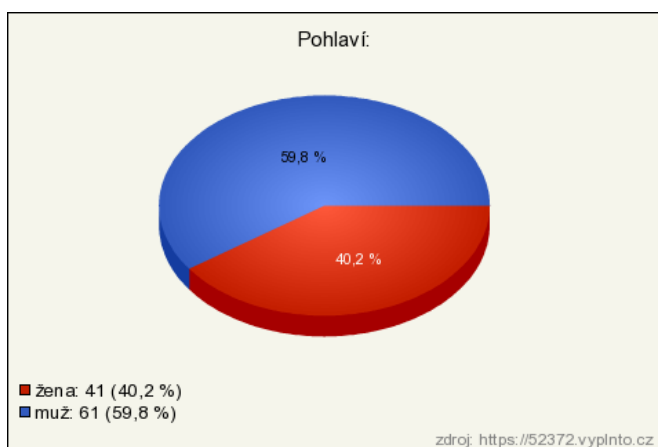
Otázka č. 1. Z vyhodnocení této otázky vyplývá, že převážná většina respondentů, kteří odpovídali na tento dotazník, byli ve věku od 26 do 35 let, bylo jich celkem 47. Tuto věkovou skupinu následovali respondenti ve věku od 16 do 25 let, těchto respondentů bylo 31. Následovalo věkové rozhraní od 36 let a více, těch bylo 21 a nejmenší počet respondentů bylo ve věkové hranici do 15 let, ti byly tři. Vše je vidět na grafu níže.

Graf č. 1: Věkové rozmezí zúčastněných respondentů.

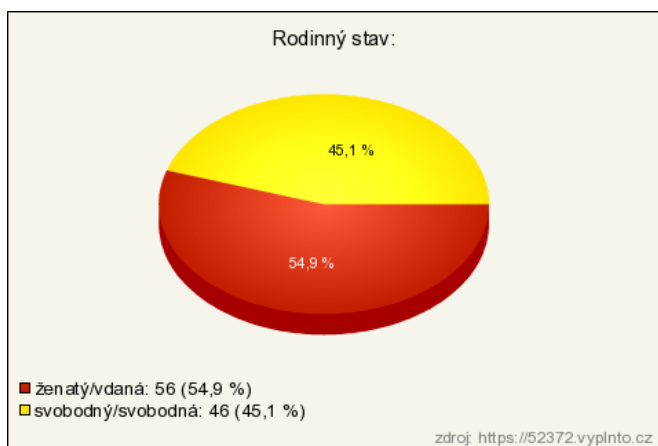
Otázka č. 2. Z vyhodnocení této otázky vyplývá, kolik respondentů bylo mužského a kolik ženského pohlaví. Na dotazník reagovalo 61 mužů a 41 žen. Procentuální vyjádření je obsaženo v grafu, který je uveden níže.

Graf č. 2: Pohlaví respondentů.

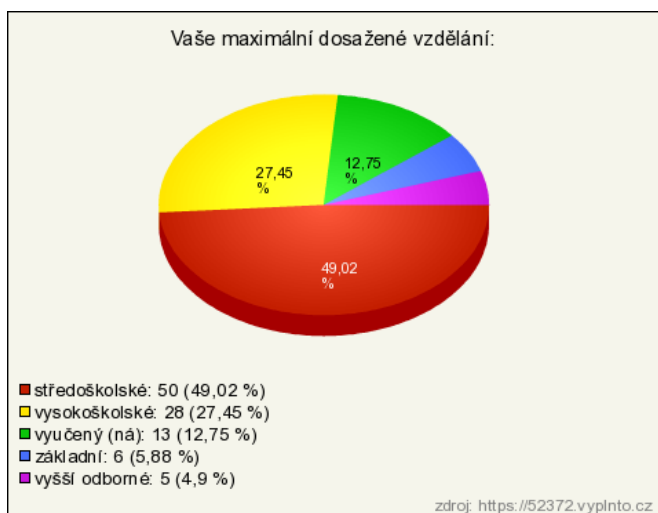
Otázka č. 3. Z vyhodnocení této otázky vyplývá, kolik oslovených respondentů je svobodných a kolik je ženatých nebo vdaných. Z výsledků vyplývá, že 56 respondentů jsou ve svazku manželském a 46 jich je svobodných. Procentuální rozčlenění je v grafu, který je uveden níže.

Graf č. 3: Rodinný stav respondentů.

Otázka č. 4. Z vyhodnocení této otázky vyplývá, jaké maximální dosažené vzdělání mají daní respondenti. Z toho vyplývá, jak vzdělaní lidé navštěvují fotbalová utkání. Nejvíce oslovených respondentů bylo středoškolsky vzdělaných, těch bylo rovných 50, po nich bylo 28 lidí vysokoškolsky vzdělaných. Následovalo 13 vyučených, 6 lidí se základním vzděláním nebo momentálně studujících na základní škole a 5 lidí s vyšším odborným vzděláním. Procentuální rozdělení je v grafu.

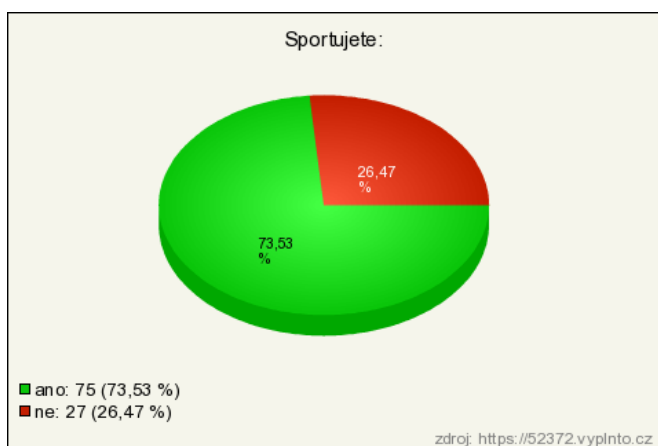
Graf č. 4: Maximální dosažené vzdělání respondentů.

Otázka č. 5. Z vyhodnocení této otázky vyplívá, kolik respondentů aktivně sportuje. Z oslovených 102 respondentů 75 sportuje a 27 nesportuje. Procentuální rozčlenění je znázorněno v grafu.

Graf č. 5: Počet sportujících respondentů.

Otázka č. 6: Z vyhodnocení této otázky vyplívá, jaké sporty daní respondenti vykonávají. Vzhledem k tomu, že daná otázka byla nepovinná, nelze objektivně vyjádřit, které sporty jsou u respondentů nejoblíbenější. Nejvíce však respondenti provozují fotbal v počtu 25 lidí, následoval tenis a poté aerobik.

Z důvodu nezodpovězení této otázky všemi respondenty, graf zde uveden nebude.

Otázka č. 7: Z vyhodnocení této otázky vyplývá, kolik respondentů navštěvuje profesionální fotbalová utkání, tato otázka byla zaměřena především na 1. a 2. fotbalovou ligu. Po vyhodnocení bylo zjištěno, že 56 respondentů navštěvuje profesionální fotbalová utkání a 46 tyto fotbalová utkání nenavštěvuje. Procentuální zobrazení je vyobrazeno v grafu, ten je uveden níže.

Graf č. 7: Návštěvnost na profesionálních fotbalových utkáních.

Otázka č. 8: Z vyhodnocení této otázky vyplývá, kolik respondentů, při návštěvě fotbalových utkání konzumuje alkoholické nápoje. Ze 102 respondentů jich 67 zodpovědělo, že při návštěvě profesionálních fotbalových utkáních alkoholické nápoje nekonzumuje a 35 jich při této sportovní akci alkohol konzumuje. Procentuální vyhodnocení je v grafu, který je uveden níže.

Graf č 8: Konzumace alk. nápojů na fotbalových stadionech.

Otázka č. 9: Z vyhodnocení této otázky vyplývá, zda se na fotbalových stadionech respondenti cítí bezpečně. Většina se shodla, že ano, celkem 67 respondentů událo, že se na fotbalových stadionech bezpečně cítí. Přičemž 35 odpovědělo, že se na českých fotbalových stadionech bezpečně necítí.

Graf č. 9: Pocit bezpečí na stadionech.

Otázka č. 10: Z vyhodnocení této otázky vyplývá, kolik respondentů na fotbalových stadionech použilo pyrotechniku (světlíce nebo dýmovnice). Ze 102 respondentů jich 91 na fotbalových stadionech nikdy pyrotechniku neužili a pouze 11 jich s tímto druhem pyrotechniky má nějakou zkušenost.

Graf č. 10: Použití pyrotechniky na fotbalových stadionech.

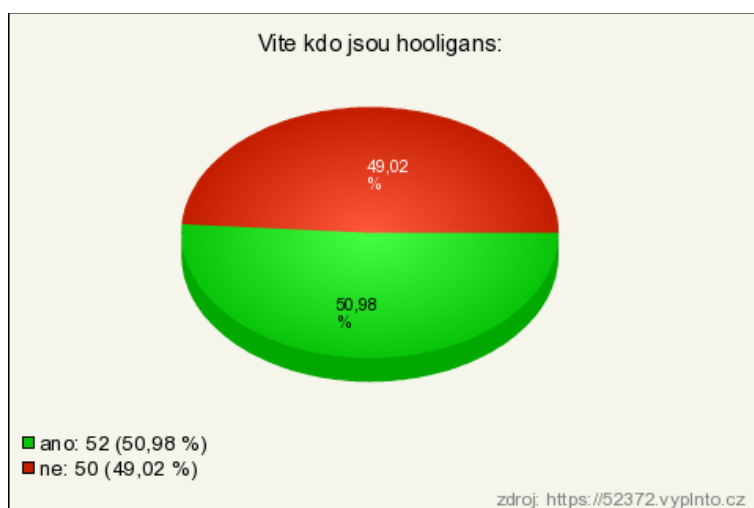
Otázka č. 11: Z vyhodnocení této otázky vyplývá, zda se některý z respondentů zúčastnil potyčky s fanoušky. Ze 102 respondentů jich 87 nikdy žádnou potyčku s jinými fanoušky neměla, 11 se přiznalo, že ano, párkrát k potyčce s fanoušky došlo. Další 2 respondenti uvedli, že zatím s potyčkou zkušenost nemají, ale chystají se na to. A další 2 respondenti se s potyčkou setkávají pravidelně. Procentuální rozdělení je uvedeno níže v grafu číslo 11.

Graf č. 11: Potyčky mezi fanoušky.

Otázka č. 12: Z vyhodnocení této otázky vyplývá, kolik respondentů ví kdo to hooligans jsou. Celkem 52 oslovených respondentů zodpovědělo, že to vědí ale naopak 50 jich uvedlo, že nevědí, kdo to hooligans jsou. V procentech to je uvedeno v grafu číslo 12.

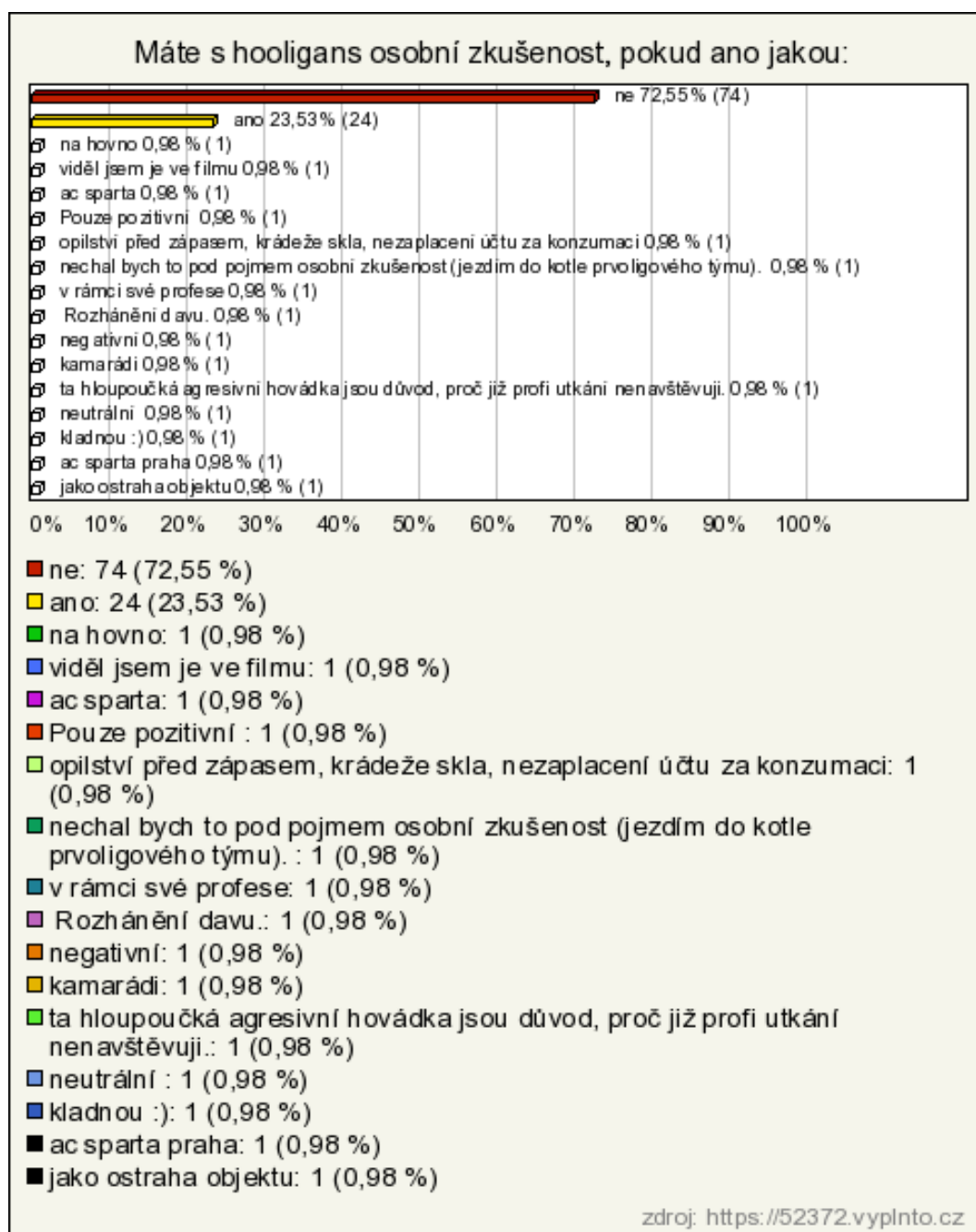
Graf č. 12: Informovanost o hooligans.

Otázka č. 13: Z vyhodnocení této otázky vyplývá, jakou osobní zkušenost s hooligans, mají respondenti, kteří odpovídali na tyto otázky. Otázka číslo 13. je polootevřeného typu. Dá se na ní odpovědět pouze ano či ne, ale je také možné, aby respondent napsal svou vlastní odpověď. Ta je vyhodnocena také.

U této otázky je znatelné, jak se vyjadřovací schopnosti jednotlivých respondentů liší.

Graf č. 13: Zkušenost s hooligans.

Závěr

V dnešní době je fotbalové chuligánství rozšířený problém, který zasahuje společnost po celém světě. V úvodních kapitolách byla bakalářská práce zaměřena, na vysvětlení základních pojmů, které jsou spojené s fotbalovým chuligánstvím. Z těchto zjištění vyplývá, že problematika fotbalového násilí je spojena spíše se skupinami lidí a jen zřídka s jednotlivci. Tyto skupiny jsou často hnané agresí, která se ve skupině stupňuje.

Samotný pojem agrese doprovází lidstvo již od jeho zrodu. Liší se pouze spouštěcí mechanismy, které agresi vyvolávají a také cíle daného jedince.

K agresivnímu chování během fotbalových utkání začalo docházet již v šedesátých letech 20. století a to převážně v Anglii. Na vrchol se tato agresivní subkultura dostala v osmdesátých letech. Průkopníkem fotbalového chuligánství byla jednoznačně Anglie. Následně tento problém začal zaměstnávat většinu evropských zemí a Česká republika nebyla v tomto směru pozadu. Na našem území se nejdříve objevovalo spíše neorganizované fotbalové násilí, to se postupem času proměnilo až na organizované gangy chuligánů.

Divácké násilí během utkání potlačují takové osoby, které svou přítomností zajišťují bezpečnost všech návštěvníků na fotbalovém stadionu. Hlavním strůjcem bezpečnosti na fotbalových stadionech je pořadatelská služba, ta nemá v Českém právním řádu žádné postavení ani oprávnění, proto jsou jí k dispozici Policie ČR a Obecní policie, ty jsou povinny zasáhnout dle právních předpisů, které jim to nařizují. Důležitou roli v bezpečném průběhu fotbalových utkání hraje návštěvní řád. Podle těchto řádů je povinen se řídit každý, kdo vstoupí na fotbalový stadion. Proto byly vybrány čtyři návštěvní řády jednotlivých fotbalových klubů z české ligy, aby byly následně porovnány. Tímto porovnáním bylo zjištěno, že se všechny návštěvní řády v mnohém shodují a jsou mezi nimi jen nepatrné rozdíly. Nedodržením návštěvních řádů hrozí jak návštěvníkům, tak fotbalovým klubům nemalé pokuty, ty jsou někdy i v řádech statisíců.

V závěrečné části se bakalářská práce zabývá především současností, náhledem do budoucnosti a možnostmi, jak bezpečnost na stadionech zkvalitnit. To nastiňuje názor odborníka Miroslava Platila, který je zaměstnán jako hlavní bezpečnostní manažer FAČR.

V neposlední řadě bylo zjišťováno formou dotazníkového šetření názor veřejnosti na problematiku týkající se fotbalového chuligánství. Z těchto výsledků vyplývá, že většina fotbalových návštěvníků se pohybuje ve věkovém rozmezí od 26 do 35 let. Jsou to převážně ženatí muži se středoškolským vzděláním. Valná většina jich aktivně sportuje, také navštěvují profesionální fotbalové zápasy, na kterých nekonzumují alkoholické nápoje. Cítí se na fotbalových stadionech bezpečně a převážná část nikdy nepoužila zakázanou pyrotechniku na fotbalovém stadionu. Nevyhledávají konflikty s ostatními fanoušky. Většina z dotazovaných respondentů nemá s hooligans osobní zkušenost, což je příjemné zjištění. Bohužel poměrně velká část odpovídajících neví kdo hooligans jsou.

Proto lze doufat, že tato bakalářská práce pomůže přiblížit tuto složitou problematiku i těm, kteří se s ní doposud neseťkali.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literární zdroje:

1. ČÍRTKOVÁ L., *Policejní psychologie*, Portál Praha 2000, ISBN 80-7178-4785-3
2. MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni*. Brno: Barrester & Principál, 2004, ISBN 80-903333-0-3.
3. MAREŠ, M., SVOBODA, I., STEHLÍK, E., *Extremismus jako bezpečnostní hrozba*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2011. ISBN 978-80-7278-568-1
4. MIKŠÍK, O. *Hromadné psychické jevy*. Praha: Karolinum 2005, ISBN: 80-246-0930-4.
5. SLEPIČKA, P. *Divácká reflexe sportu*. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1838-8.
6. SLEPIČKA, P., HOŠEK, V., HÁTLOVÁ, B. *Psychologie sportu*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2006, ISBN 80-246-1290-9.
7. SLEPIČKA, *Sportovní diváctví*, Praha: Olympia 1990, ISBN 80-7033-012-0.
8. SMOLÍK, J. *Fotbalové chuligánství*. 1. vyd. Karlovy Vary: Vydavatelství & Nakladatelství Zdeněk Plachý, 2008, ISBN 978-80-903556-3-7.
9. SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže, uvedení do problematiky*. České Budějovice: PROTISK, s.r.o., 2010, ISBN 978-80-247-2781-3.
10. TILLY, CH. *Politika kolektivního násilí*. Praha: Nakladatelství SLON, 2006. ISBN 8086429601.
11. Trestní zákoník č. 40/2009 Sb. Ostrava: Nakladatelství Sagit, 2009. ISBN 978-80-7208-782-2.

Elektronické zdroje:

1. Bohemians.cz [online]. 2014 *Návštěvní řád stadionu Bohemians 1905*. Dostupné z www: <https://www.bohemians.cz/klub/navstevnirad.aspx>.
2. Ceskatelevize.cz [online]. 2014 *Za řádění fanoušků, dostal Baník třetí nejvyšší pokutu v historii*. Dostupné z www: <http://www.ceskatelevize.cz/sport/fotbal/267724-za-radeni-chuliganu-dostal-banik-treti-nejvyssi-pokutu-v-historii/>.

3. ČESKO. Zákon č. 200 ze dne 18. května 1999 České národní rady o přestupcích. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 35, s. 818-819. Dostupné z www: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=200/1990&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
4. ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 11. srpna 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, str. 4086. Dostupné z www: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=273/2008&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. ISSN 1211-1244.
5. Disciplinární řád Fotbalové asociace České republiky, § 13, str. 6. [online]. Dostupný z www: http://nv.fotbal.cz/assets/cmfs/legislativa/5._DISCIPLIN_RN____D.pdf.
6. Dotazník-online.cz 2007 [on-line] Dostupné na www: <http://www.dotaznik-online.cz/uzavrene-otazky.htm>.
7. Dotazník-online.cz 2007 [on-line] Dostupné na www: <http://www.dotaznik-online.cz/otevrene-otazky.htm>.
8. Eurofotbal.cz [online]. 2007. *Fotbalové tragédi: Brusel 1985*. Dostupné z www: <http://www.eurofotbal.cz/clanky/fotbalove-tragedie-brusel-1985-31994/>.
9. Eurofotbal.cz [online]. 2007. *Fotbalové tragédi: Hillsborough*. Dostupné z www: <http://www.eurofotbal.cz/clanky/fotbalove-tragedie-hillsborough-32057/>.
10. Eurofotbal.cz [online]. 2007. *Fotbalové tragédi: Moskva 1982*. Dostupné z www: <http://www.eurofotbal.cz/clanky/fotbalove-tragedie-moskva-1982-39413/>.
11. Extrastory.cz [online]. 2015. *Občanskou válku v Jugoslávii rozpoutal jediný fotbalový zápas*. Dostupný z www: <http://extrastory.cz/obcanskou-valku-v-jugoslavii-rozpoutal-fotbalovy-zapas-mezi-chuligany-dinama-zahreb-a-crvene-zvezdy.html>.
12. Mvcr.cz [online]. 2008 [cit. 2011-05-04]. *Bezpečí na sportovních utkáních Manuál pro fotbalové kluby*. Dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/soubor/brozura-manual-pro-fotbalove-kluby.aspx>.
13. Policie.cz [online]. 2015 Statistické přehledy kriminality za rok 2008-2014. Dostupné na www: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>.

14. Pozary.cz [online]. 2015. *Stadion Valley Parade v anglickém Bradfordu zažil před 30 lety jeden z nejhorších požárů ve fotbalové historii*. Dostupné z www: <http://www.pozary.cz/clanek/110776-stadion-valley-parade-v-anglickem-bradfordu-zazil-pred-30-lety-jeden-z-nejhorsich-pozaru-ve-fotbalove-historii/>.
15. Vláda – proti násilí na stadionech. [online]. 2008 Dostupný z www: <http://www.mvcr.cz/clanek/vlada-proti-nasili-na-stadionech.aspx>.
16. Vyplnto.cz [online]. 2016. *Dotazník - Bezpečnost na fotbalových stadionech*. Dostupné z www: <http://www.vyplnto.cz>.
17. *Zpráva o situaci v oblasti diváckého násilí, dopadu koncepce v praxi a návrzích dalších opatření* [online]. 2010 Dostupný z www: <http://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-situaci-v-oblasti-divackeho-nasili-pdf.aspx>.

Ostatní zdroje:

- rozhovor s panem Miroslavem Platilem, hlavním bezpečnostním technikem Fotbalové asociace České republiky, ze dne 30. 11. 2015.